

Szerkesztőség: Hírdetvényt
és nyomda: Bul. Reș Perđi-
nand (József Kőherceg-út) 2.
Telefon: 151. Sűrűnyvcm:
Közölv. Arad :: Az Aradi
Nyomda Vállalat tulajdona.
Kiadása és rotációs nyomása.
Mecienik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak: évente
2080, félre 540. negyed-
évre 270. havonta 90 Lej.
Külföldre havonta 50 Lej.
több :: Egyes szám 5 Lej.
Vasárnap 6 Lej. :: (Bucu-
restiben 50 ban felár.)
Hirdetések tarifa szerint ::

XLVL évfolyam, 172. szám * Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF * Szombat, 1931. augusztus 1

A gabona áresésének okai

Az ország gazdasági életének kétség-
telenül legerősebb problémája a gabona
kérdése, amelyet különösen az új gabona-
értékesítési törvény és a hirtelen áresé-
sek tettek aktuálissá. Ezzel kapcsolatban
ma kérdést intéztünk egy előkelő aradi
szakemberhez, aki a következő érdekes
nyilatkozatot tette:

E rövid nyilatkozat keretében lehetetlen a
mezőgazdasági krízis okaira, történetére kiter-
jeszkedni; egyébként minden lap közgazdasági
rovata két év óta szinte csak ezzel foglalkozik.
A búzapiac legújabb fejleményeivel kapcsolat-
ban a következőket mondhatom: A buza nagy
áresését a külföldi és belföldi piacokon urál-
kodó izgalom és bizonytalanság idézte elő. A
külföldön a nagy túltermeléssel szemben áll a
fogyasztás tetemes csökkenése, amit nem kis-
mértékben a behozatalra szoruló államok kri-
tikus helyzete és a középeurópai pénzügyi vi-
szonyok idézték elő. Az előző években ilyen-
kor Németország hosszú időre ellátta magát a
szükséges gabonával: most nincs abban a hely-
zetben, hogy ezt megtegye, de oly híreket is
hallottunk az utóbbi időben, hogy deviza szer-
zése céljából Németország is exportálna búzát
annak ellenére, hogy később esetleg impor-
tálnia kell.

Csehszlovákia tudvalevőleg a saját mező-
gazdaságának rentabilissá tétele céljából óriási
védővámokkal sújtotta a külföldi gabonát és a
buzabehozatalt engedélyekhez kötötte, a liszt-
behozatalt pedig kötelező keveréssel lehetetlenné
tette. Ausztria pénzügyi viszonyai nem olyan-
ok, hogy nagyobb kvantumot tudna felvenni.
Egyébként is földrajzi fekvésénél fogva és a
kedvező kereskedelmi szerződések következté-
ben szükségletének nagyrészt Magyarországból
fedezni.

Az újabb romániai áresésnek egyik oka,
hogy bár július 20-án lépett életbe az új ga-
bonatörvény, annak szövege huszadikán még
nem jelent meg a hivatalos lapban, a törvény-
nyel kapcsolatos intézkedések pedig csak jóval
később történtek meg és állítólag csak tegnap
és ma kezdték meg az első prémiumok kifize-
tését. A kereskedők nem tudták, hogy effektív
számolhatnak-e a prémiummal. Arra a hírre,
hogy a kifizetések tényleg meg is kezdődtek,
máris tartózkodóbb a kínálat és ha a külföldi
kereslet csak félig-meddig is megindulna, az
árak minden bizonnyal megéreznék az export-
prémium hatását.

Románia buzakivitelénél az egyes vidékek
földrajzi fekvése nagy szerepet játszik. A Re-
gát buzavidékei a Duna közelében lévén, úgy
a tengerentúlra, mint pozsony—bécsi reláció-
ban olcsóbban tudnak szállítani, mint az arad-
temes—torontálvidéki termelők. Tudvalevő
ugyanis, hogy a vízi szállítás ma összehason-
líthatatlanul olcsóbb, mint a vasuton való
szállítás. A kurtics—szobi, vagy kurtics—he-
gyeshalomi fuvar sokkal drágább, mint az al-
dunai kikötőkből a bécsi vagy pozsonyi vízi-
fuvar. A Begán át való szállítás nehézkese, mert
lassu és az uszályok rakodóképessége is
csekély.

A bánáti búzának egy bizonyos kvantuma
elkelt Halmin át Kelet-szlovákia és Ruszinszko
felé, mivel ezek az országrészek nem tudják
vizi úton beszerezni szükségleteiket. E sze-
gény vidékeknek azonban felvevőképessége kicsi.
Az áresésnek vannak aztán lokális okai is:
a rendkívül redukált fogyasztás, mivel a gyü-
mölcs és a dinnye olcsósága is a kenyérfő-
gyasztás rovására megy. A malmok pedig, a
melyek redukált üzemmel dolgoznak, nem tud-
ják felvenni a kínált mennyiség egy részét és
így azok a gazdák, akik meg vannak szorulva
és pénzhez akarnak jutni, a falvakban csak na-

A kormány állami tulajdonba veszi a cukorgyárakat

A bucaresti-i francia követ visszahívásának kulisszatitkai. Kicszerélik Románia párisi követét — A kormány Titulescu ellen — Az eltűnt levelek Létrejött a megegyezés Magyarországgal

Bucurestiből jelentik: A kormány gazda-
sági bizottsága tegnap este ülést tartott, ame-
lyen először a vasut szénellátásával, majd a
kenyérbéllyeg ügyével foglalkoztak. A gazda-
sági bizottság kimondta, hogy a gabona érté-
kesítéséről szóló törvényt a legszigorúbban
fogja alkalmazni. *Vasilescu Carpen* kereskedel-
mi és ipari miniszter beszámolt a gazdasági
bizottságnak a Sinaiában folyó magyar-román
kereskedelmi tárgyalásokról. Bejelentése sze-
rint a tárgyalások kielégítő módon folynak és
a két országra nézve kedvező megoldásra ve-
zetnek. A tüzifa- és állatkivitel, illetve tranzit-
tóra nézve már létrejött a megállapodás a ma-
gyar bizottsággal.

Vasilescu Carpen ezután a nyersolaj érté-
kesítésére terjesztett elő javaslatot, majd a
kormány gazdasági bizottsága elvben ki-
mondta, hogy ősszel bevezetik a cukormono-

póriumot. A *cukorgyárakat állami tulajdonba veszik* illetve megváltják, esetleg olyan meg-
állapodást létesítenek a gyártulajdonosokkal,
amely lehetővé teszi a *cukorárusítás állami monopóliumát*. Az erre vonatkozó törvényja-
vaslatokat még augusztus folyamán elkészítik
és ősszel a parlament elé terjesztik.

Végül a gazdasági bizottság kimondta,
hogy *Románia hozzájárul a londoni búzakov-
encióhoz*.

Belpolitikai körökben nagy feltűnést kel-
tett az a jelentés, hogy *Gabriel Puaux* bucu-
resti-i francia követ távozik helyéről s ugyan-
akkor a kormány visszahívja *Dinu Cesianu*
párisi követet. A lapok azzal magyarázzák a
követek kicszerelését, hogy *Puaux* kedvezőtlen
jelentést küldött Párisba a Iorga-kormányról,
viszont *Cesianu* nem tett semmit, hogy a je-
lentés hatását csökkentse.

A bucaresti-i francia követ három titkos jelentése

A követcsere kapcsolatban áll azzal az
okmánylopással, amely egy hónappal ezelőtt
történt s amelynek hőse egy *Lecca* nevű bu-
caresti-i ügyvéd, aki 1926-ban cuzista pro-
grammal a parlamentbe is bejutott. *Lecca*
Puaux követnek három titkos jelentését sze-
rezte meg, illetve lopatta el. Az egyik jelentés
arról szól, hogy Iorga kormánya komolytalan
és nem is tarthat ez a rezsim tovább, mint
maximum két évig. A másik titkos jelentés a
párisi román követre, *Cesianura* vonatkozott
megállapítván róla, hogy a diplomáciai szol-
gálatához nem ért, csak a sport érdekli, komo-
lyabb ügyvitelre alkalmatlan. A harmadik je-
lentés általános politikai helyzetképet nyújt és
gazdasági, valamint pénzügyi kérdésekkel fog-
lalkozik.

Lecca a titkos jelentések birtokában, eré-
lyes sajtókampányt vezetett le előbb Bucu-
restiben, majd Párisban és neki tulajdonítható,
hogy több tekintélyes francia lap kedvezőtlen
hangon írt a Iorga-kormányról. *Puaux* utódját
a francia kormány már ki is jelölte *Hautce-
leque* márkijében, aki augusztus else-

jén elfoglalja a bucaresti-i francia követség
vezetését. *Cesianu* futár útján hívták vissza.
Pangal miniszterelnökségi államtitkár utazik
Párisba és ő viszi magával a *Cesianu* szabad-
ságotól szóló okiratot.

A követcserevel egyidejűleg bizonyos kül-
politikai jellegű kombinációk is forgalomba
kerültek úgy, hogy a kormány kényszerítve
érezte magát komminiké közzétételére, mely-
ben bejelenti, hogy Franciaország és Románia
között a viszony zavartalanul jó.

Grigore Filipescu lapja, az *Epoca* tovább
folytatja támadásait *Titulescu* ellen. Nem írja
meg határozottan, de a sorok között arra le-
het következtetni, hogy a párisi, illetve bucu-
resti-i követcserenél *Titulescu*nak is szerepe
volt.

Az *Epoca* egyenesen felhívja a kormányt,
hívja vissza londoni követét és bírálja Iorga
állásfoglalását, aki védelmébe veszi *Titulescu*-
t. A *tepesisták* lapja az aktalopásról a követke-
zőket írja:

„Visszatérünk a Párisból ellopott okmá-
nyokra és megállapítjuk, hogy jelen pillanat-

gyon alacsony áron tudnak tudni gabonájukon,

Véleményem és meggyőződésem, hogy
amint a középeurópai pénzügyi viszonyok kon-
szolidálódnak és az export ennek következté-
ben megélénkül, az új gabonatörvény teljes
egésében fogja éreztetni hatását. Sőt: érezteti
hatását már most is, mert a prémium nélkül
az árak feltétlenül még alacsonyabbak volná-
nak. Egyébként is rövid idő múlva be kell kö-
vetkeznie az árak nivellálódásának, mert hiszen
elképzelhetetlen, hogy egy ilyen aránylag kis
területen, mint Arad- és Temesmegye, vago-
nonként 8—10.000 lejes árkülönbség legyen az
egyes piacokon.

Téves volna azonban azt hinni, hogy Ma-
gyarországon az áresés kisebb, mint nálunk:
a határon túl a gazda nem kap többet, mint
7—8 pengőt egy mázsa búzáért, a többi bo-
letta, vagyis állami hozzájárulás, amelynek su-
lyát végeredményében megint csak a polgárság
érezti: lásd e pillanatban a magyar pénzügyek
helyzetét.

Egyébként is nehéz mindenkinek a ked-
vére tenni: ha az árak esnek, mindenki szidja
a kormányt, hogy nem tesz semmit, ha emel-
kednek, akkor a kenyér-drágaság ellen kér-

mindenki intézkedést. A baj nem lokális, nem
országos, de internacionális jellegű: mindany-
nyian olvastunk a tengerbe dobott braziliai ká-
véról, a redukált egyiptomi gyapottermelésről,
az eladatlan magyarországi búzamennyiségek-
ről. A baj sokkal nagyobb, semhogy azt egyik
napról a másikra meg lehetne szüntetni. Azon-
ban a román gabonatörvényt objektíven meg-
ítélve, hozzáértő emberek jobbnak kell, hogy
találják, mint bármely külföldi állam hasonló
intézkedését és bizton hiszem, hogy hatása
nem fog elmaradni. Végre is nem szabad elfe-
ledni, hogy az új gabona piacrahozása óta csak
két hét múlt el. Ez persze nem azt jelenti, hogy
viharos gabonahosszra lehet számítani, de re-
méljük, hogy az árak úgy fognak stabilizáló-
dni, hogy a gazdaközönség szerény módon meg-
élhessen belőle. Nagy nyereségre senki sem
számíthat, sem a mezőgazdaság, sem az ipari
termelek.

A kenyér-kérdés e pillanatban nem is ak-
tuális: a buza- és a lisztárak annyit estek,
hogy ez egyensúlyozza a pékek többletkiadá-
sát a kenyérbéllyegekért. A kérdés aktuális lesz
azonban akkor, ha a lisztárak megint emel-
kednek,

Van a következő biztos adatokat tudjuk: A párisi angol követségtől ellopott irások között egy levél is volt melyet az angol kormánynak egyik igen fontos faktora intézett Tyrell követéhez s amelyben a nevezett miniszter a romániai állapotokról mond véleményt, amihez az inspirációt Titulescutól kapta. Ebben a levélben azt írja a miniszter, hogy a romániai rezsim (hangsúlyozza, hogy rezsim és nem kormány) nem tarthat tovább két évnél. Ennek a levélnek a másolata Bucurestibe került hivatalos kezeltbe. Ez pozitív dolog. Most már csak az van hátra, hogy a kormány a levelet apokrifnak minősítse. — Ezzel a gunyos megjegyzéssel fejezi be cikkét az Epoca.

Filipescu és a kormány viszonya

Bucurestiben úgy tudják, hogy a levél ellopásában magának Grigore Filipescunak is van része, illetve tudott róla s a levél fotográfiája birtokában van. Ugy látszik, Grigore Filipescu átvette az irányítást a román diplomáciai testület felett. Ő buktatja mostan Pauux-t és Cesianut és nagyon is lehetséges, hogy megbuktatja Titulescut is. Emlékeztet még az is, hogy a Maniu-kormány alatt követet buktatott, Vom Mutius személyében, akit a Bucurester Tageblatt-tal felmerült konfliktus miatt a német kormány kénytelen volt visszahívni és helyébe gróf Schullenburgot küldeni. Az Epoca cikkének éle egyébként a kormány ellen is irányul, mert hiszen azt a látszatot kelti, hogy a párisi angol követségnél elkövetett alkalopásban a kormány is részes. A Patria meg is jegyzi erre: „Filipescu belekeveri az ország kormányát egy szégyenletes okmánylopásba és ezzel kompromittálja az országot.”

Az Epoca megcáfolta ezt. Tegnap délutáni számában azt írja: A Vlad Tepes-llga és a kormány között soha sem volt olyan jó viszony, mint mostan. Erre a Dimineata ma reggeli száma megjegyzi: „Ha ez így van, akkor nyilvánvaló, hogy a Titulescu-ellenes támadásokat a kormány sugalmazza és rendezi. Ugy látszik Titulescut el akarják távolítani arról a helyről, amelyen csak dicsőséget szerzett Romániának.”

Mire huszonnégyet ütnek az órák...

Írta: Móra Ferenc.

Rómában V. Sixtus idejében nagy divatban voltak az olyan uccái verekedések, mint amilyennel a Romeo és Julia kezdődik. Egyszer, éppen husvét reggelén a Péter-templom közelében rendeztek valami nagy öldöklést az uri duhajok. (Talán éppen ott, ahol most, négyszáz év múlva bomba szaggatta fel a földet.) A felháborodott pápa másnap parancsot adott ki, hogy tilos az uccán fegyvert viselni. Akinél fegyvert találnak, azt felkötik, ha közrendű ember, a nemes urnak pedig a fejét veszik.

Történt azonban, hogy ekkoriban Rómába érkezett Ranuccio Farnese, a páрмаi herceg egyetlen fia, nagybátyjának, a hatalmas Farnese bíborosnak látogatására. A páрмаi herceg hübérese volt a pápának s nagy becsülésben állt előtte hasznos szolgálataiért. Az ifjú Ranuccio pedig kedves és szép legényke volt, egyformán jártas a haditudományokban és a táncban, lovagi tornákban és szonettköltésben s egyformán kedvelt Isten és emberek előtt mint hercegúrakkal lenni szokott.

A pápa igen szívesen fogadta leghatalmasabb hübéres fiát, akit a bíboros nagybácsi mutatott be neki s áldását adván rá, tiszta szívből kívánt neki hasznos és kellemes időtöltést Rómában. A fiatal ember pedig még azon az estén a Cesarini-palota ünnepelt vendége volt, s ott poharazás közben szóba került a pápa fegyvertilalmi rendelete is. Berzenkedtek az urak ellene, de azt is bevallották, hogy ellenszegülni nem mernek neki, mert a Szent Atva ebben nem érti a tréfát.

— Már pedig én megtréfálok, — ütött az asztalra boros fejjel a kis herceg. — Én legközelebb maga elé öszentsége elé állok oda fegyverrel s szeretném látni, ki merne ezért nekem szólalni.

A vendég szeleskedését senki se vette komolyan, csak ő maga. A született nagyur egészen jó tréfának tartotta azt, hogy a pástortíu-

Befejeződött a Minorita-rend gyűlése

A szigorított rendi szabályokat fokozatosan vezetik be a rendi életbe — Elutaztak a nagygyűlés résztvevői

Az erdélyi Minorita-rend utolsó ülése ma délelőtt folyt le dr. Haczela Peregrin, a nagygyűlés Rómából kiküldött elnöke, a Minorita-rend generális-asszisztense, az ujonnan megválasztott rendfőnök, dr. Pázsiny Bonaventura és az erdélyi házfőnökök jelenlétében. A gyűlésen az új szigorított rendi szabályokat tárgyalták és elhatározták, hogy azokat a rend magára nézve kötelezőnek fogja ezután elismerni.

Az újból megerősített határozat szerint a papnövendékek és az ujonnan felszentelt papok azonnal fehér cingulust öltenek, míg a rend többi papjai fokozatosan vezetik be a fehér cingulus viselését. A határozatnak kevés ellenzéke volt, azonban a többség ragaszkodott a

most megállapított szigorú rendszabályokhoz. Az újabb határozatok és szabályok életbe léptetése után tárgyalták az egyes rendházak restaurálásának módjait. Hosszas fontolgatás után ezt a kérdést egyelőre levették a napirendről, mert a rend pénztárát a mai körülmények között nem lehet érzékenyebb kiadásokkal terhelni.

A gyűlés végeztével dr. Haczela Peregrin a délutáni gyorsvonattal elutazott Rómába. A pápai generális-asszisztentst az ujonnan megválasztott rendfőnök, dr. Pázsiny Bonaventura kísérte ki az állomásra.

Ugyancsak ma délután utaztak el az erdélyi rendházak most megválasztott házfőnökei is.

Romániának a kisebbségi kérdést Esztország mintájára kellene megoldania

Ammende dr. népkisebbségi főtitkár ismét Romániában van. Nyilatkozik az öt ért támadásokról. Mania kijelentése csak ígéret marad.

Csernovitzból jelentik: Ammende dr., a kisebbségek világszövetségének főtitkára tegnap Csernovitzba érkezett. Ammende dr. minden egyes alkalommal, a kisebbségi világkongresszus összejelése előtt körutrá indul.

Most Lengyelországból érkezett Csernovitzba, innen Besszarabiába és Dobrudzsába megy. Ammende az idén nem jön Erdélybe, mert a múlt évben már járt itt és volt alkalma az erdélyi kisebbségi kérdést behatóan tanulmányozni.

Ammende dr. nyilatkozott az újságíróknak és kijelentette, hogy különösen az erdélyi kisebbségeket sok kísérletezés után súlyos csalódások érték. Maniának még Gyulafehérváron tett több kijelentése csak ígéret maradt. Kisebbségi törvényről nemhogy szó sincs, de a

kisebbségek különböző címeiken még üldözésekre is ki vannak téve.

Ammende megemlékezett az Unversal támadásáról is, amely azzal vádolta őt, hogy a kisebbségeket állandóan bujtogatja, hogy minden sérelmeiket vigyék a Népszövetség elé.

Ammende dr. visszautasítja az Unversal támadását és utal egy németországi lannak adott nyilatkozatára, melyben azt mondta, hogy a kisebbségek először a saját pátriáukban keressenek jogorvoslást és csak a végső esetben forduljanak a Népszövetséghez.

A kisebbségi kérdést leghamarabb kulturális autonómiával lehetne megoldani és Románia sokat nyerne a világ közvéleménye előtt, ha Esztország mintájára a kulturális kérdést tartaná szem előtt.

ból lett pápát zavarba hozza. Pár nap múlva audiencián jelentkezett nála s úgy intézte a dolgot, hogy harmadik térdhajtásnál egy töltött pisztoly guruljon ki az övéből a pápa lábához. Aztán térdelve maradt s gunyos tekintettel leste a hatást a pápa méltóságos arcán.

Csak akkor sápadt el, mikor a pápa odafordult testőrtiltszjeihez s egy szemrebbenés nélkül azt mondta nekik:

— A páрмаi herceg ur halálra ítélte magát. Vezessék az Angyalvárba!

A testőröknek ugyan megrebbent a szemük, de azért teljesítették a parancsot, amelynek pillanatok alatt hire futott a városban.

Farnese bíboros családi gögőien erőt véve, sirva könyörgött kegyelemért a pápa lábainál. Hivatkozott a szeles fiu fiatalságára, az apja érdemeire, az európai udvarokkal való rokonságára.

A pápát nem lehetett megingatni. Hivatta Ser Angelit, az Angyalvár parancsnokát.

— Mikor az Angyalvár órája ma délután huszonnégyet üt, le fogja ön fejeztetni Ranuccio herceg urat.

— Mindössze két óránk van. — futott a bíboros kéztördelve Olivarez grófhhoz, a spanyol követhöz, — s mit tehetünk két óra alatt? Ha egy napot nyerhetnénk, föllárméznénk Nápolyt és Pármát. De hát ki állíthatja meg a napot, mint Józsuát?

— Ön! — villant fel a szemé Olivareznek. — Ha jól tudom, eminenciád a felügyelője Róma minden toronyórájának?

— Én vagyok.

— Tehát azonnal tolassa vissza eminenciád a mutatót minden toronyórán husz perccel.

— Mit nveriünk azzal?

— Majd azt is megmondom. Előbb azonban adja ki az intézkedést eminenciád, mert a fiu élete percek hajszálán függ.

A bíboros azonnali szétküldte embereit az óraigazító parancsral, aztán a két ur tanácsot tartott. A spanyol követ felsétál az Angyalvárba, a bíboros pedig sürgős kihallgatásra fut a pápához.

Az Angyalvár udvarán már akkor kezdtek gyülekezni a katonák a vépad körül s a börtönök felől behallatszott a barátok éneke, a Dies irae. Angeli idegesen jött-mélt a várudvaron s nem igen hallgatott a hozzácsatlakozott spanyol követhöz, aki hazájabeli udvari pletykákkal igyekezett mulattatni.

— Bocsássá meg a szórakozottságomat, kegyelmes uram, — pislogott az Angyalvár órájára. — Mikor az óra ütni kezd, az ítélet végre kell hajtani. Hihetetlen, milyen lassan telik ma az idő.

Már akkor tíz perc hiányzott a huszonnégy órából. A bíboros akkor lépett be a pápához, aki az órájára pillantva, azt gondolta magában, hogy a fiatal herceg már tíz perc óta halott. Épp azért meglepődve kérdezte a reszkető főpapot:

— Mit akar eminenciád?

— Boldogtalan unokaöcsém testéért esedezem, hazaszállíttatnám Pármába, hadd nyugodjék legalább ősei közt.

— Legalább keresztény módon halt meg?

— Magamnak se kívánok szebb halált.

A pápa bölintott és sajátkezűleg megírta a parancsot Angelinek:

— Elrendeljük, hogy Ranuccio Farnese herceg adassék Farnese bíboros eminenciájának: Cito citissime.

Aláírta, pecsétet ütött rá s a bíboros lóhalálában vágatott a rendelettel az Angyalvárba.

Mikor odaért, a toronyórán még két perc hiya volt a huszonnégynek. Ranuccio már levett ujjakkal állt a vépadon s csuklás barátok kara a De profundis-t zsolozsmázta.

— Kegyelem! — kiáltott a spanyol követ s karján vette le a kocsiról a bíborost.

Angeli átvette a parancsot, kétszer is elolvasta, azután maga segített öltöztetni a szabadon bocsátott foglyot. S mire az Angyalvár órája huszonnégyet ütött, már négylovas hintó vágatott a páрмаi uton a bíborossal és Ranuccioval. A pápa csak másnap reggel tudta meg a csínyt, mikor a spanyol követ jelentkezett nála hódolatával és sunyi képpel háláldott neki nagylelkűségéért.

Flam Miksa nyilatkozik az ellene felhozott vádakról

A feljelentő lopás miatt le volt tartóztatva — Ma került a feljelentés a vizsgálóbíróhoz — Vulpe főügyész nyilatkozata

Széles körben keltett feltűnést az a feljelentés, amelyet Binecz Lajos nevében Gherman Dante dr. aradi ügyvéd adott be Flam Miksa aradi benzin- és olaj-nagykereskedő ellen. A feljelentés sulyából sokat levon az a tény, hogy Binecz Lajost a cég különböző szabálytalanságok miatt, még 1927-ben elbocsátotta a szolgálatból. Az elbocsátás okáról, valamint a feljelentésben foglalt adatokra vonatkozólag Flam Miksa a következőket mondotta az Aradi Közlöny munkatársának:

— A feljelentéssel kapcsolatban kijelenthetem, hogy a feljelentő Binecz Lajos hat évig állott cégem szolgálatában. 1927. decemberében különböző visszaéléseknek jöttem nyomára, feljelentést tettem tehát az aradi rendőrségen ismeretlen tettesek ellen. A nyomozás folyamán sikerült megállapítani, hogy a tettes Binecz Lajos volt, akit a rendőrség le is tartóztatott. Ennek megtörténte után jelent meg nálam édesanyja azzal, hogy hajlandó a fia által okozott kárt megtéríteni, csak vonjam vissza a feljelentést. Felajánlotta, hogy követelésemet, amely mintegy ötvenezer lejt tett ki, tábláztassam be aradi ingatlanára. Elfogadtam az ajánlatát és visszavontam a feljelentést, amelynek megtörténte után a szolgálatból természetesen elbocsátottam Binecz Lajost. Ennyit a feljelentő személyéről, amellyel kapcsolatban közölhetem, hogy Vulpe főügyész, Ludosan vizsgálóbíró és Taranu vezérfelügyelő irodámban nem jelentek meg és üzleti könyveimet nem foglalták le. Azonkívül a pénzügyigazgatóság futólagosan sem vizsgálta felül könyveimet s így nem történt annak megállapítása, hogy az állítólagos visszaélés miatt kirovandó bírság meghaladná a 20 millió lejt. A kihallgatásokat a vizsgálóbíró nem kezdte még meg s én idézést sem kaptam, sem pedig hatósági személyek irodámban nem jelentek meg.

A feljelentésről a lapokból értesültem és Binecz Lajos feljelentésének adatai valótlanak.

A szállítmányokról fuvarlevelek vannak birtokomban, amelyeket Binecznek is tudnia kellett. A benzinlopásokra vonatkozólag annyit mondhatok, hogy egyizben történt, hogy Vulcu Maxim ciszternáját tévedésből az én telepemre állították be. A munkásokat tévedésbe ejtette a Maxim név s a ciszternából mintegy 700 liter benzint kivettek. Másnap, midőn a tévedést megállapították, Vulcu Ma-

ximnak a hiányt természetben — benzinnel — pótoltuk vissza.

A feljelentésre vonatkozólag kérdést intéztünk Vulpe Constantin főügyészhez is, aki a következőket mondotta:

— A feljelentést, melyet Flam Miksa ellen adtak be, ma küldöttem át Ludosan vizsgálóbíróhoz azzal, hogy a vizsgálatot vezesse be, a feljelentés adatai alapján.

Taranu Victor pénzügyi vezérfelügyelő nyilatkozatában elmondotta, hogy a pénzügyi hatóságok a vizsgálatot akkor vezetik be, ha az ügyre vonatkozó iratokat és a feljelentést az ügyészség átteszi a pénzügyigazgatósághoz.

Mussolini: Az emberiség sorsa a genfi egyezménytől függ

A helyes utat Hoover mutatta meg — A civilizáció vagy megújul, vagy elpusztul

Párisból jelentik: Mussolini az Anales című lapban feltűnést keltő cikket írt, amelynek gondolatmenete a következő: Az 1932-es év döntő fontosságú lesz Európára nézve, akár rossz, akár jó irányban. Rettentő helyzet állott elő, a civilizáció vagy meg kell, hogy újuljon, vagy végleg elpusztul. Minden tervet el-lenszeríven fogadnak s ennek nem lehet más befejezése, mint a megsemmisülés. Európa

összeomlás előtt áll, amely elől nem lehet elmenekülni. Hoover megmutatta a helyes utat, amely biztosíthatja Európa számára legalább tíz évre a békét. A leszerelési konferencia nagy jelentőséggel bír, nemcsak a genfi egyezmény léte, de az egész emberiség sorsa függ tőle s ezért mindent el kell követni, hogy feltétlen sikerrel végződjön Európa és a civilizáció fennmaradásának érdekében.

Az aradi cukorgyár elleni panaszok

az interimár-bizottság előtt — A rendőrség benzin- és olajszükséglete — A Centralmozi-büffé bérléte — Osszeegyeztetik a cukorgyár és a környékbeli lakosság érdekeit

Az aradi interimár-bizottság ma délután öt órai kezdettel, ülést tartott, melyen több városi ügyet tárgyaltak. A bizottság tagjai csaknem teljes számban megjelentek. Az ülés megkezdése után dr. Radu Cornel elnök bejelentette, hogy a rendőrkvesztura átiratot intézett a városhoz, melyben kéri, hogy a rendőrség benzin és olaj szükségletét a város fedezze.

Dr. Radu elnök bejelentése az interimár-bizottság tagjai között nagy vitát idézett elő, végre is az elnök zárt ülést rendelt el.

A zárt ülés után az elnök kihirdeti az interimár-bizottság határozatát, mely szerint a

város hozzájárul a rendőrség benzin és olaj szükségletének fedezéséhez és *havonként öt kilogramm benzint és két kilogramm olajat utal ki részére.*

Ezután több jelentéktelen ügyet tárgyaltak, köztük a Central-mozgó büffé-bérlőjének kérvényét, melyben ez kéri, hogy a bérösszeget a város szállítsa le. A bizottság Pacuraru és Moldovan dr. hozzászólása után a bérösszeget ötven százalékkal leszállította.

Általános érdeklődés közepette tárgyalta a bizottság a cukorgyár ellen beadott kérvényt, amelynek referense dr. Plesă Ioan hatósági orvos volt. A beadvány szerint a gyár környékén kibíthatatlan a bűz s hozzá a gyár vezetősége a városi szabályrendeletbe ütköző mulasztásokat is nap-nap után halmoz fel. Többek között a gyártelep 20 tehenet tart, minek következtében rengeteg légy fekszi meg a környéken lakók lakását. A referens szerint a gyár nem respektálja a város által előírt rendeleteket, aminek az lesz a következménye, hogy a városi vezetők tekintélye teljesen elvész.

A gyár annakidején ígérte, hogy munkistermeket épít és ugyancsak a munkások részére fürdőt, azonban ez csak ígélet maradt, mert sem egyiket, sem pedig a másikat még a mai napig sem teljesítette.

A cukorgyár ügyéhez az interimár-bizottság valamennyi tagja hozzászólt, végül is az elnök hosszú vita után pár szóval bejelentette, hogy az érdekeket össze kell egyeztetni, még pedig közmegegyezésre, amit véleménye szerint úgy lehetne elérni, hogyha az interimár-bizottság egy bizottságot küld ki saját kebléből, melynek a kötelessége nemcsak az lenne, hogy felülvizsgálja ezeket a dolgokat, hanem az is, hogy a gyár vezetőségével valami utómódon közös platformot találjon.

Az interimár-bizottság dr. Radu Cornelia Pacuraru árutást, dr. Moldovan Silviust és dr. Veliciu Emilt küldte ki. Dr. Radu Cornel elnök ezután zárt ülést rendelt el, amely este kilenc órakor vért befejezést.

A törvényegységesítés terve lekerült a napirendről

Az igazságügy-miniszter elállt a törvénykezés gyors egységesítésének szándékától — Hamangiu miniszter visszavonta a törvényegységesítő-bizottság megbízását

Bucurestiből jelentik: Néhány héttel ezelőtt Hamangiu igazságügyminiszter törvényegységesítő tervvel lépett a nyilvánosság elé. Ezt a tizenhárom éve meg nem oldott problémát, mely valóban egyike a legégetőbb kérdéseknek az országban. Hamangiu igazságügyminiszter röviden akarta elintézni olyanformán, hogy egyetlen törvényszakasszal kiterjeszti a csatolt területekre a regátbelli törvényeket.

Hamangiu-nak ez a radikális egységesítési terve ellen valóságos forradalmi felzudulással tiltakoztak nemcsak a csatolt területek jogászokai, de még a régi királyságnak kevésbé elfogult és objektív elemei is, akik belátták, hogy a régi, osztrák-magyar törvénykezés, amely Erdélyben, Bánátban, Bukovinában érvényben van, sokkal fejlettebb a Regátban lévő törvényeknél. A márcól-holnapra történő egységesítés ellen az erdélyiek annál is inkább tiltakoztak, mert ez az egységesítés egyszer-

smind a telekkönyv megszüntetését is jelentette volna, ami pedig valóban a legnagyobb katasztrófát jelentené az erdélyi kereskedelmi életben.

A jogászok tiltakoztak az ellen, hogy míg a francia törvényegységesítés alkalmával több mint 200 paragrafusban küszöbölték ki a franciaországi és csatolt területek törvénykezése közötti differenciákat, addig Romániában egyetlen törvény-paragrafussal akarják ezt a nagyfontosságú kérdést megoldani.

Uglátszik, az országszerte megnyilvánuló egységesítés elleni kampány megtette a maga hatását, mert Hamangiu igazságügyminiszter visszavonta a törvény egységesítéséről szóló javaslat elkészítésével megbízott tanácsosok megbízatásait. Ebből a lapok azt következtetik, hogy az igazságügyminiszter elállt a törvénykezési jog egységesítésének szándékától.

Kémek munkája Romániában a világháború alatt

A „pusztító ördög” — A lángbaborított petróleumtelepek — A román gábona a gyujtogatás martaléka — Griffith ördögies vakmerőségéről — Aki előtt ismeretlen a veszedelem — Hamu és parázs Mackensen csapatai előtt

Részletek egy angol kém memoirjából

Amikor a világháborúban Németország és Ausztria Románia ellen vonult, a központi hatalmak gazdasági vezérkara arra számított, hogy Ausztriának erősen megürült magtárait román gabonával fogják megtölteni. Románia hatalmas olajforrásait pedig Németország vindikálta magának, azzal a gondolat-tal, hogy az olajjal tengeraltjáróinak Dieselmotorait fűti majd. Másképp történt. A német birodalom nem jutott román olajhoz és Ausztriába nem indíthattak román gabonával megrakott vonatokat. Hogy miért, erre Edwin T. Woodhall, a világháború legfélelmetesebb angol kémje ad felvilágosítást most megjelent memoirjaiban.

Woodhall írásaiban leleplezi a világháború kémiszolgálatának egyik rettegett alakját, aki haláltmegvető vakmerőséggel teljesítette a hadvezetés parancsait. A „pusztító ördög”-nek nevezték őt, akinek örökké vigyorgó maszkja alatt a röviddel ezelőtt elhunyt Sir Norton-Griffith rejtőzött.

Mielőtt Románia a központi hatalmaknak megüente volna a háborút, az angol diplomácia sikeres tárgyalások után lefoglalta a maga számára Románia olaj- és gabonakészletét. Egy angol bizottság hónapokig tartózkodott Romániában, megvásárolt minden megvehető szem búzát s azt Oroszországon, Délbalkánon keresztül, hajón Angliába szállította.

A központi hatalmak csapatai Bucuresti felé közeledtek. Az antant-hatalmak gazdasági hadvezérei éjjel-nappal azon tanácskoztak, miképp lehetne megakadályozni azt, hogy a központi hatalmak román gabonával és petróleummal lássák el magukat. A helyzet igen sötét volt, a szövetséges hatalmakra nézve a stratégiai katasztrófa elkerülhetetlennek látszott a keleti fronton. Ekkor merült fel Norton-Griffith misztikus alakja és az ő ördögies bátorságának és agyafurtságának volt köszönhető, hogy a Romániába mindjobban előretörő német-osztrák csapatok elől elvagták az olaj- és a buzakészleteket.

A „pusztító ördög” előtt ismeretlen volt a fáradtság, vagy a veszedelem, amely céljának elérésében megakadályozhatta volna. A központi hadak előretörését katonailag nem lehetett megakadályozni s így csak a szabotázs eszköze maradt fenn. A feladat az volt, hogy el kellett törölni a föld színéről mindent, ami az osztrák hadseregnek és a német tengeraltjáróknak tápanyagot nyújthatna. Griffith olaj-forrásokat robbantott a levegőbe, petróleummal telített tankokat és dusan megrakott gabonarakat gyújtott fel, csakányt fogott és pozdorjává zuzott cséplőgépet és min-

den egyéb szerszámot, amely az ellenség kezébe kerülhetett volna. Nem ismert félelmet, mert tetteiben a németek ellen izzó gyűlölet vezette. Mindig a német patrull megérkezése előtti utolsó percekben menekült el, de elfogni soha sem tudták. Felbecsülhetetlen kárt okozott a központi hatalmaknak azzal, hogy petróleumot, olajat, benzint és minden gabonaműt, amelyre a német-osztrák csapatok biztosan számítottak, megsemmisített. Ahova Mackensen csapatai a lábukat betették, kilométernyi területeken hamuvá perzselődött minden és az olajmezők helyét az egek felé nyúló lángnyelvek jelezték. Sokszor hetekig tartottak az oltási munkálatok.

Hétfőn reggel kezdi a pénzügyigazgatóság a július havi nyugdíjak kifizetéséhez szükséges sorszámok kiosztását

A hátralékos nyugdíjak kifizetését holnap, szombaton befejezik

A pénzügyigazgatóságon az elmaradt májusi és júniusi nyugdíjak kifizetése szombatra befejeződik. Ma már a pénzügyigazgatóság pénztárában bármilyen sorszámmal ellátott nyugdíjasnak kifizették a hátralékos illetményét. Bár a pénztár még nem állította össze a már kiutalt nyugdíjak listáját, azt a felvilágosítást kaptuk, hogy a hátralékos nyugdíjak kifizetését legkésőbb holnapra befejezik.

A júliusi nyugdíjakra vonatkozólag azt az információt kaptuk, hogy a kifizetésre az akreditív már megérkezett, csak még az utalvány hiányzik, amelyre a Banca Nationala az összeget a pénzügyigazgatóságnak kiadja. Ettől függetlenül a pénzügyigazgatóság a nyugdíjasoknak a sorszámok kiosztását már hétfőn reggel megkezdi.

A tengerbe veszett egy bucuresti-i diák és ideálja

A bárkakirándulás szomorú fináléja — Repülőgépen és motorcsónakon keresik az eltűnteket

Constancából jelentik: Megrendítő tragédia játszódott le Constanca mellett a tengeren. Scornic nevezetű bucuresti-i diák, ideáljával, egy constancai hivatalnok leányával, bárkát bérelt, hogy a tengeren hosszabb sétahajózást tegyenek. Jókedvűen indultak neki az utnak és alighogy kissé eltávolodtak a tenger partjától, beállott a dagály, amely játékszer gyanánt himbálta ide-oda a kis bárkát. A fiatalember kétségbeesetten küzdött az ár ellen és valószínűleg segítségért is kiáltottak, azonban a tenger zugása miatt azokat nem hallották meg a parton lévők. A bárka tulajdo-

nosa csak később, amikor a bérleti idő lejárt, fedezte fel a bárka hiányát. Értesítette a révkapitányságot, amely repülőgépen és motorcsónakokon indult a fiatalok keresésére, azonban minden eredmény nélkül. A fiatalember és ideálja vagy a tengerbe veszttek, vagy pedig egy hajó vette fel őket. Az előbbi feltevés azonban a valószínűbb.

Meghalt Kohn Józsefné

Férjének halála tette súlyos beteggé az aradi uriaszonyt

Tragikus körülmények között hunyt el ma Aradon Kohn Józsefné 64 éves uriaszszony. Kohn József ismert aradi nagyiparos, aki három hónap előtt költözött el az élők sorából, több, mint harminc évi boldog házasság után hagyta magára feleségét. Kohn Józsefné annyira szívére vette férje elhunytát, hogy ágyának esett. Régi szívbaja kiújult, mely olyan mértékben támadta meg, hogy három héttel ezelőtt be kellett szállítani a Posgay-szanatóriumba.

Több jeles orvos és specialista vette kezelésbe Kohn Józsefnét, akik egymással versenyezve fáradoztak azon, hogy megmenthesék az életnek. Azonban az uriaszszony minden életkedvét elvesztette és többször hangoztatta, hogy férje halálát nem élheti túl. Ma hajnalban azután bekövetkezett a vég: Kohn Józsefné követte férjét a halálba. Két leányát, Gerő Arthurnét és Engel Vilmosnét mélyen lesújtotta szeretett édesanyjuk halála. Kohn Józsefné elhunyt egész Aradon őszinte részvétet keltett.

Kötél általi halálra ítélték egy bolgár kertészt Kecskeméten

Megölette szomszédját, hogy hozzájusson annak földjéhez — A gyilkost életfogytiglani fegyházra ítélte a bíróság. Nyolc éve nem volt halálos ítélet Kecskeméten

Kecskemétről jelentik: Marinkov bolgár-kertész Georgiev szomszédjával éveken keresztül látszólagos jóviszonyban élt.

Georgiev mindenáron meg akarta Marinkov jó termő földjét szerezni s ezért négy magyar és egy bolgár földművelőt felbérelt, hogy Marinkovot tegyék el láb alól. Azonban a felbérelt suhancoknak sohasem volt alkalmuk Marinkovot megölni s ekkor Georgiev rávette Gera Sándor 24 éves földművest, hogy Marinkovot hívja meg vacsorára.

Marinkov ez év május 2-án tényleg el is ment Gera lakására, ahol Gera vacsora után veszekedést provokált és Marinkovot fejbe-vágta és Georgiev segítségével kivített a vas-

uti sínekre, hogy a rendőrség előtt azt a látszatot keltsék, mintha Marinkov öngyilkosságot követett volna el.

A rendőrség tényleg ezen az uton fejezte be a nyomozást, azonban néhány hét múlva több névtelen levelet kapott és ezeknek az alapján Gera Sándort, Georgiev kertészt és őt kiskoru bűntársát letartóztatta.

A kecskeméti törvényszék ma tárgyalta az ügyet és Georgievot kötéltálati halálra, Gera Sándort életfogytiglani fegyházra ítélte, míg a kiskorúak 10—10 évi fegyházbüntetést kaptak.

Érdekes megemlíteni, hogy a kecskeméti törvényszék 8 éve nem hozott halálos ítéletet,

MA BALOGH LAJCSI és PUSKÁS BÉLA a DACIÁBAN országos hírv zenekarával HANGVERSENYEZ.

Pop Valér erdélyi miniszter a jövő héten erdélyi körútra készül

Az új erdélyi miniszter utja állítólag több erdélyi prefektus leváltásával van kapcsolatban

Bucurestiből jelentik: Pop Valér, az újonnan kinevezett erdélyi miniszter a jövő héten inspekciós erdélyi körútra indul. Beavatott helyen tudni vélik, hogy az erdélyi miniszter utja, összefüggésben van több erdélyi prefektus leváltásával.

Pop Valér erdélyi utjával kapcsolatban nyilatkozott az újságíróknak s többek között

hangsúlyozta, hogy nagyon szükségét érzi már ennek az inspekciós körútnak, mert személyesen óhajt meggyőződni azokról a tarthatatlan állapotokról, melyekről a lapok naponként hasábos cikkeket közölnek.

A miniszter különösen a megyei organizációkat vizsgálja felül, melyről esetenként jelentést tesz a minisztertanácsnak.

A bucuresti-i gyors előtt ötven méter hosszúságban felszedték a sineket

Ujabb merényleteket lepleztek le — Borzalmas tragédiát sikerült megakadályozni — A kommunisták nyomdát tartottak fenn

Marosvásárhelyről jelentik: A holnapi, augusztus elsejei „vörös nap”-ra vonatkozólag a hatóságok megtették minden előkészületet. A kommunistáknak több merénylészándékát fedezték fel, amelyeket mind idejében ártalmatlanná tettek. Így többek között a Marosvásárhely—Berkés közötti vasútvonalon kíséreltek meg merényletet, a pályafelvigyázó közegek fokozottabb ébersége azonban megakadályozta a munkájukat.

Tegnap este Király és Milias állomások között a pályafelvigyázó vasutas arra lett figyelmes, hogy a kanyarodónál gyanús motorkáló emberek tartózkodnak a pályatesten. Feléjük tartott, amikor azonban ezek megpillantották őt, sietve kerekelt oldottak és az országút felé igyekeztek, ahol már autó várt rájuk. Ezen aztán elrobogtak. Amidőn a vasutas odaérkezett, ahol a férfiak időztek, megdöbhentő felfedezést tett.

Ötven méternyi hosszúságban hiányzott a sín a pályatestről.

Az ismeretlen férfiak felszedték azokat és a pályatest mentén húzódo árokba dobálták.

Azonnal értesítette a marosvásárhelyi polgári és katonai hatóságokat, ahonnan bizottság szállt ki a helyzet megvizsgálására. A merényletet minden bizonnyal a bucuresti-i galati-i gyorsvonatnak készítették elő a tettesek, amelynek nem sokkal azután kellett átrobognia a vonalon. A hatóságok érélyes nyomozást vezettek be az ügyben és mindjárt megkezdtek a pályatest megjavítását is.

Csernovicban nagy eréllyel fogták hozzá a preventív intézkedésekhez és ennek során mintegy 30 embert le is tartóztattak. Közöttük van a bucuresti-i—csernovici rapid vonat vezetője is. Ezenkívül megállapítást nyert, hogy a kommunisták külön nyomdát tartottak

Kedvező az érettségi vizsgálatok eredménye

Elkészült az országos kimutatás — A megszüntetett intézetek tanárainak elhelyezése

Bucurestiből jelentik: A közoktatásügyi miniszterium az ország összes érettségi bizottságaihoz beérkezett jelentések alapján most készítette el hiteles kimutatását a baccalaureatus eredményéről. Eszerint összesen 9361 növendék járult a bizottságok elé, akik közül 7397 vizsgázott sikeresen. A növendékeknek tehát a 68 százaléka ment át.

Itt említjük meg, hogy a miniszterium értesítette mindazoknak a középiskoláknak a tanárait, amelyeket megszüntettek, hogy augusztus elsejétől jelentkezzenek a miniszteriumban új katedrájukért.

Az életmentő bolgár király

Kimentett a tengerből egy nőekkel telt csónakot

Szófiából jelentik: Várna felett óriási vihar vonult el. A tengeren a kiránduló csónakok ezrei tartózkodtak, amelyek pánikszében menekültek a partra, egy csónak azonban, amelyben legtöbbször nők ültek, túlmélyen merészkedett be a tengerre, úgy, hogy idejében nem tudott a partra érni. A partról ezer és ezer ember nézte a csónak utasainak kétségbeesett küzdelmét, de senkinek sem volt bátorsága, hogy segítségükre siessen. Boris király, aki történetesen a parton tartózkodott, két kíséreléssel motorcsónakba ült és a csónakban ülők segítségére sietett. Hosszas és kétségbeesett küzdelem után sikerült a bennülőket megmenteni és partra hozni. A király Czankoff villájába szállította a megmentett embereket, majd autóján Euxinogradba hajtatott. Utközben a tömeg lelkesen megéljenzte a királyt.

Gabrova község felett szintén hatalmas vihar vonult el. Hétszáz grammos jég esett, mely husz kilométer körzetben elpusztította a termést, károkat tett a marhaállományban és megrongálta a legtöbb ház tetejét.

Házkutatás az aradi Podgoria-cégnél

A feketeszesz-ügyben könyveket foglaltak le

Az aradi ügyészség tegnap délelőtt, mint az Aradi Közlöny megírta — több helyen házkutatást tartott a feketeszesz-panama ügyében. A házkutatást Vulpe főügyész, Ludosan vizsgálóbíró és Taranu pénzügyi vezérfelügyelő tartották, akik felkeresték az aradi „Podgoria”-céget is, ahol lefoglalták a regisztereket, bárcákat és szesz-szállítmány kimutatásokat.

Az iratokat az aradi pénzügyigazgatóságra szállították fel, ahol megkezdtek azok átvizsgálását. Ezenkívül több szeszraktárt is felkerestek, ahol ugyancsak a kimutatásokat vizsgálták felül s azokat a pénzügyigazgatósághoz küldték fel.

Megtalálták Albu Cornel dr. elloptott ékszereit

Hajsza a betörő után — Aki kifosztotta bosszúból az ügyész lakását — Letartóztatták a betörő nővérét

Nagy feltűnést keltett nemrégiben Aradon az a fantasztikus módon elkövetett betörés, amely fényes nappal a Tököli-téren történt és amelynek alkalmával dr. Albu Cornel aradi ügyvéd lakását fosztották ki. A betörő, akiről a rendőrségnek egyébként pontos személyleírása volt, mintegy száznyolcvanezer lej értékű ékszert vitt el.

Az aradi rendőrség ekkor teljes apparátussal megindította a nyomozást, amely azonban egyideig nem vezetett eredményre. Hosszas nyomozás után végül is az aradi rendőrség embereinek sikerült megállapítaniok, hogy a betörő, Veres József Curticion lakó nővérénél tartózkodik. Veres József még fiatal ember, de rovott multu betörő és legnevezetesebb „működéseinek” egyike az volt amikor annak idején bosszúból Mandru Miklós ügyészhez és Orezeanu törvényszéki elnökhöz betört. A bosszú természetesen az érlelte meg benne, hogy Mandru ügyész megbüntetését kérte, míg az Orezeanu bíró elnöklele alatt működő tanács elítélte.

Miután megállapítást nyert, hogy Veres József Curticion tartózkodik, az aradi rendőrség két detektívje, Tasca Romulus és Zevelcuta János ma, a hajnali órákban kimentek Curticiura és felkeresték Veres József hűgának lakását, ahol a betörő hír szerint tartózkodott.

Veres József azonban ugylátszik, hogy megneszelte, hogy nyomában jár a rendőrség mert a két detektívnek már nem sikerült Curticion ráakadnia: a betörő nyomtalanul eltűnt.

A két detektív curtici-i nyomozása azonban így is szenzációs eredménnyel járt. Veres József hűgának lakásán a detektíveknek egy eldugott helyen sikerült megtalálniok a lopott ékszerek tekintélyes részét, amelyek szakértői becslés szerint százhatvanezer lej értékkel bírnak. A betörő hűgát őrizetbe vették.

Az aradi mozik mai műsora

Negyed 8 és negyed 10 órákor.

CENTRAL MOZGÓ: Charlie Chaplin világfilmje, NAGYVÁROSI FÉNYEK. (City lights.)

ELITE MOZGÓ: Repriz-premier, KALANDOROK KIRÁLYA. Dráma. Főszereplők: Ivan Mosjoukine, Brigitte Helm és Heinrich George.

GRADISTE MOZGÓ: Új műsor. NAFTALIN. Heltai Jenő nagysikerű bohózatának filmváltozata. Főszerepekben: Vivian Gibson, Livio Pavanelli és Erna Morena. (Előadások 7 és 9 órákor.)

H I R E K

Hires emberek talizmánjai

II. Vilmos császár gyűrűje, Kitchener lord puska-golyója, Roosevelt platinába foglalt fadarabkája.

A világtörténelem sok híres nagysága babonás volt és igen sokan hordtak különböző talizmánokat, amuletteket és más szerencsét (?) hozó, vagy veszedelmet elhárító „varázserővel” bíró tárgyakat. II. Vilmos állandóan magával hordott egy gyűrűt, amelynek érdekes története van. Kínos brandenburgi választófejedelemnek, az első Hohenzollernnek egyikének háloszobájába betört valaki, aki távozáskor a fejedelem ágyán egy kis csiny, értéktelen ékkövet hagyott. Ezt az értéktelen holmit megőrizték és Nagy Frigyes atyja gyűrűbe foglaltatta. Hogy miért van ennek a gyűrűnek „varázserője”, senki nem tudja. II. Vilmos császárnak volt még egy gyűrűje, amely állítólag veszedelmektől óvja meg viselőjét. A hagyomány szerint a nürnbergi örgróf a keresztes hadjáratok idején — Jeruzsálem falai alatt — véres harcok közben zsákmányolta ezt egy szaracéntól. A császár kedvenc ékköve az achát, amely „hosszu életet és egészséget biztosít”. Hát ezt még lehet, hogy megszerzi a császárnak a kő, de a gyűrű bizony egy csepp szerencsét sem hozott neki.

Lord Kitchenernek, a néhai híres hadvezérnek amulettje egy puska-golyó volt, amely a nubiai harcok idején, 1883-ban súlyosan megsebesítette. Állapota életveszedelemes volt, az orvosok is feladták a reményt. Kitchener kérte, hogy szállítsák mindezek ellenére Kairóba. A kairói orvosok kezelése valóban javulást hozott. A golyót azonban sehohsem találták, de az orvosok azt mondták, hogy valószínűleg a kairói utazás közben esett ki a sebéből. Maga Kitchener is elfogadta ezt a feltevést. Egy év múlva évés közben hirtelen ráharpott valami kemény tárgyra, amelyet nem volt egyébb, mint a fegyvergolyó, amelyet aztán azóta mint amulettet hordott. Azonban őt sem védte meg az amulett, mert — mint emlékezetes — a világháborúban egy megtorpedózott hadihajón lelte halálát.

Roosevelt, volt amerikai elnök amulettjéről is sokat beszélnek. Ez egy fadarabka volt, amelyet platinába foglaltak. Roosevelt nagyatyja kelet utazásakor egy fakírtól kapta — a családi hagyományok szerint — ezt a fadarabot, amely állítólag Buddha szent fájának kérgéből való. A talizmán egy napon nyomtalanul eltűnt. Tudniillik Roosevelt óráját, amelyben a fadarabkát hordta, más ékszerekkel együtt ellopták. Később megfogták ugyan a tolvajt, a többi ékszer meg is került, azonban az amulettes órának végleg nyoma veszett.

— **IDŐPROGNÓZIS.** Részben felhős, csendes, lényeges változás nélkül.

— **Comsa Gergely dr. görög keleti püspök** ma érkezett haza a marienbadi fürdőből, ahol egy teljes hónapig nyaralt. A püspök körülbelül három napig fog Aradon tartózkodni, vasárnap Sinaiába utazik utókurára.

— **Két német bank fuziója.** Drezdából jelentik: Drezdai felbontás rendkívül jelentős német bankfuzióról ad hírt. A Szász Állami Bank fuzionált az Allgemeine Deutsche Kreditanstalttal. Az új bank az Allgemeine Deutsche Kreditanstalt Sachsische Staatsbank Komanditgesellschaft nevet fogja viselni. Az új pénzügyminisztérium legnagyobb vidéki bankja lesz és a szász állam továbbra is képviseltni fogja magát annak vezetésében és megtartja a banknál eddigi érdekelttségét.

— **Japán milliós-kimutatása.** Tokióból jelentik: A japán pénzügyminisztérium statisztikája szerint háromezernél több yen-millióm él Japánban.

— **Légiügyi minisztérium Csehszlovákiában.** Prágából jelentik: A „Lidova Listi” értesülése szerint a csehszlovák kormány francia mintára légiügyi minisztérium megalakítását tervezi, melyben főmőködőnek a polgári és katonai repülőket.

— **Biztosították a rendet Budapesten a vörösnapra.** Budapestről jelentik: A magyar fővárosban teljes nyugalommal készülnek az augusztus elsejére tervezett vörös napra. A főkapitányság megtett minden előkészületet és a hoinapi napon általános felkészültség biztosítja a rendet és nyugalmat Budapesten.

Az öngyilkos vasgyárosné tragédiája a szatmári törvényszék előtt

Tíz-tizenöt évi fegyház vár a

gyujtogatókra — ezzel indokolja az ügyész a további fogvatartás szükségességét

Szatmárról jelentik: Emlékezetes még az Aradi Közlöny olvasói előtt az a szenzációs bűnügy, amely Nagybányán történt az elmúlt tél folyamán és amelynek tragikus hősnője Bernáth Dezső nagybányai vashámortulajdonos felesége.

A városka társadalmában előkelő szerepet játszó uriaszony a bálba ment és ezalatt Löwi Géza és Weisz Géza nevű kereskedők előre elkészített petroleumos benzinnel segítségével felgyújtották a lakást. Huszonnégy órán belül kiderült, hogy a gyujtogatók Bernáth Dezsőné felbujítására követték el a bűncselekményt. Bernáth Dezsőné így akart a hatalmas összegű biztosításhoz jutni.

Amint az eset kiderült, Bernáth Dezsőné egy barátnője lakásán strichninnel megmérgezte magát és meghalt. A két gyujtogatót pedig letartóztatták és a szatmári ügyészség fegyházába vitték.

Mára volt kitűzve ebben az ügyben a főtár-

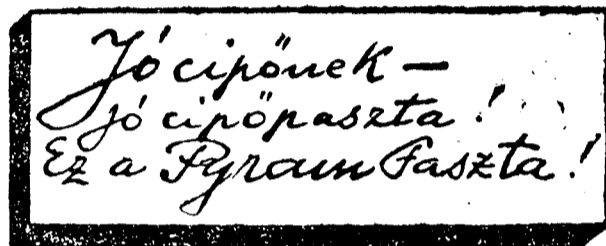
gyalás a szatmári törvényszéken. A főtárgyalás megnyitása után az elnök konstataulta, hogy számos olyan tanu nem jelent meg, akik nélkül a főtárgyalást nem lehet megtartani.

A fontos tanuk elmaradásának konstataálása után dr. Tanódy Endre védő kérte Löwi Géza és Weisz Géza szabadlábrahelyezését.

Dr. Galea Miklós királyi ügyész ellenzi a szabadlábrahelyezést.

— Tíz-tizenöt évi kényszermunka vár a vádlottakra — mondja az ügyész — és így joggal feltételezhető, hogy szabadlábrahelyezésük esetén megszöknek.

A törvényszék elutasította a védő kérését és a vádlottak további fogvatartása mellett döntött. A beidézett tanuk elmaradása miatt elhalasztott főtárgyalást augusztus 27-re tűzték ki.

— **Egy gépészt darabokra tépett a lokomobil.** Sopronból jelentik: A tornai premontrei-rend birtokán Csutai Gyula 31 éves gépész egy lokomobil javított. A szerencsétlen gépészt munka közben a lendítőkerék elkapta és darabokra tépte.

— **Öngyilkos lett egy aradi leány.** Az aradi rendőrségnek ma délelőtt 10 órakor jelentették, hogy Horváth Rozália tizenhét éves leány szüleinek Gáiban levő Str. Noua 37. szám alatti lakásán felakasztotta magát és mire tettét észrevették, már meghalt. A fiatal leány öngyilkosságát még az éjszaka folyamán követte el. A rendőrség részéről a helyszíntre Jelelean komisszár szállott ki, aki megállapította, hogy a fiatal leány az éjszaka folyamán, amíg szülei aludtak, elhagyta a lakást, kiment a kamrába és ott felakasztotta magát. Tettének oka ismeretlen, mivel levelet nem hagyott hátra.

— **Házasság.** Soki Katalin és Simonits János ma este fél 7 órakor tartják esküvőjüket az aradi minoriták templomában.

— **Meglincseltek egy cigányfiút.** Rimaszombatról jelentik: Görög községben egy Jóni Rudl nevű 18 éves cigányfiú korcsmai mulatozás közben az egyik gazda tárcáját kilopta zsebéből, amire a falubeliek elhatározták, hogy amerikai mintára meglincselik. A szerencsétlen fiú hiába igyekezett elmenekülni, a paraszok elfogták és addig ütötték, amíg eszméletét veszítette. A rimaszombati mentők a kórházba szállították, ahol néhány óra múlva meghalt. A rendőrség a legerélyesebb intézkedéseket vezette be a görögi lincselők ügyében.

— **Letartóztatott csempész.** Az aradi rendőrség tegnap letartóztatta Schmidt Ferencet, akit tetten értek, amint csempészdohányt kínált eladásra. A rendőrség Schmidt Ferencet ma átkísérte az aradi ügyészségre, ahol a monopoligazgatóság által kirótt háromezer lej bírság biztosítására váltógaranciát adott. Kihallgatása után az ügyészség elrendelte szabadlábrahelyezését.

— **Oroszországba szökött egy elítélt diákleány.** Iasiból jelentik: Egy Perlova nevű besszarábiai származású diákleányt, aki a bucuresti egyetem hallgatója volt, a hatóságok néhány hónap előtt kémkedés miatt elfogták és el is ítélték. A diákleány azonban a fogságból ezideig rejtélyes módon megszökött. Most a román hatóságoknak sikerült megállapítani, hogy a diákleány Oroszországba szökött, hol a tiraspoli rádióállomás bementője lett. Ez az állomás azóta fokozottabb tevékenységet fejt ki a kommunista propaganda érdekében.

Tizenötezer lejért öt évi börtön

Az aradi törvényszék súlyos ítélete egy rablótámadás ügyében.

Néhány héttel ezelőtt az aradmegyei Pankota község határában vakmerő rablás történt. Copsa János pankotai lakost, amint gyalogosan a község felé tartott, megtámadták és kirabolták s elvették a zsebében levő tizenötezer lejnyi készpénzt.

A károsult gazdálkodó jelentést tett a csendőrségen a támadásról, s egyben megadta a rabló pontos személyleírását is, akinek feltűnő ismertető jele volt, hogy jobb szemére erősen kancsított. A pankotai csendőrpáncsnökság nyomban értesítette a környék csendőrséget s az adott személyleírás alapján Ujarad körül sikerült is elfogni Copsa támadóját Schmidt Péter nagyszentmiklósi ember személyében.

A rablót ma vonta felelősségre az aradi törvényszék Mager-Ionescu szünetelt tanácsa. Schmidt tagadta a terhére rótt bűncselekményt s beismerő vallomására vonatkozólag azt hozta fel, hogy a csendőrségen vezérelt kényszerítették erre. A védekezést a bíróság nem fogadta el és Schmidt Pétert öt évi börtönre ítélte. A súlyos ítélet ellen Schmidt felebbezést jelentett be.

— **Halálozás.** Nagy József nyug. ACSEV. irodakezelő folyó évi július hó 31-én 81 éves korában elhunyt. Temetése e hó 1-én délután 6 órakor lesz a Varjassy József-u. 32. számú gyászházból.

— **Megérkeztek az angol pilóták Moszkvába.** Berlinből jelentik: Hardnon és Pombor angol pilóták ma délelőtt megérkeztek Moszkvába.

— **Hajsza egy örült után.** Nagyváradról jelentik: Tegnap este Reichard Györgynek, akit már hosszabb ideje az elmekórházban ápolnak, sikerült elmenekülnie. Reichard áttornászta magát az elmekórház falán és amikor az uccára ért, eszevesztett menekülésbe kezdett. Tócer Iosif közrendőr, aki a Kórház-uccán teljesített szolgálatot, figyelmes lett a menekülőre és mivel az a rendőr felhívására sem állott meg, utána veterte magát. Végig a Kórház-uccán játszódtott le az izgalmas hajsza. A rendőr utolérte a menekültöt és elfogta. Amikor Tócer Iosif rendőr az elfogott embert igazoltatni akarta, zavaros feleleteket kapott, majd a férfi hangosan hahotázni kezdett. A rendőr csakhamar rájött, hogy örülttel van dolga. Szépen karfonogta a szerencsétlent és visszakisérte az elmekórházba, ahol már keresték Reichardot és nagyon megörvendtek neki, amikor a rendőr karján látták, mert a szökevény kárt tehetett volna valakiben a városban.

— **Orvosi hír.** Dr. Németh újból rendel.

— **Orvosi hír.** Dr. Werner Sándor bőrgyógyász, urologus átköltözött és rendel Str. Alexandri (Salacz-ucca) 11. Röntgen, Diathermia, Quarz-terápia, Kozmetika.

Sikerrel fejeződtek be a német stabilizációs tárgyalások

A diszkontó bank garantálja a további kölcsönt

Párisból jelentik: A lapok jelentése szerint, a stabilizációs akcióval kapcsolatos berlini tárgyalások sikerrel végződtek. Csupán két amerikai nagybank nem csatlakozott ahhoz az egyezményhez, hogy Németországban hagyják további hat hónapra az 5.5 milliárdos rövidlejáratú kölcsönöket. Az aranydiszkontó bank eddigi garanciája mellett, további 10 százalékos pótgaranciát vállal a kölcsön összege után. A központi bankok a hitel meghosszabbítására 10 százalékos bankgaranciát és 5 százalékos előleget adnak. A nemzetközi fizetések bankja egy szakértőkből álló bizottságot küld ki a német stabilizációs ügyek megvizsgálására.

Elítélték a kabátok rémét

A tárgyaláson csak az ellen tiltakozott, hogy nem átkulcsos betörő

Az aradi törvényszék ismert alakja Selejan István, akit több ízben büntettek meg kabát- és perzsaszőnyeg-lopásért. Legutóbb Aradon követett el lopásokat s a lopás útján szerzett értékes szőnyegeket és kabátokat elzalogosította vagy eladta. Az aradi rendőrség körözésére Kolozsváron fogták el Selejant, akit ma vont felelősségre az aradi törvényszék Mager-Ionescu-tanácsa. A notórius tolvaj beismerte a lopásokat, csupán az ellen tiltakozott, hogy a lakásokba átkulcs segítségével hatolt volna be. A lopásokat úgy követte el, hogy a kiszemelt értéket vagy a nyitott ablakon emelte ki, vagy pedig akkor emelte el, amikor azokat szellőztetni tették ki az udvarra.

A bíróság, mivel visszaeső bűnösről volt szó, öt évi börtönbüntetésre ítélte Selejan Istvánt.

A német bankok felemelték a kölcsön-kamatlábát

A jegybankok kormányzói bazeli értekezletre

Bazeli jelentik: A nemzetközi fizetések bankja az 1931. júliusi londoni értekezletre hivatkozik és kommunikét adott ki, mely szerint a bank egy szakértői bizottságot küld ki, hogy a hosszulejáratú kölcsönöket rövidlejárattá konvertálja.

A nemzetközi fizetések bankjának ez a bizottsága megalakult és első ülését augusztus 20-án Bazelben fogja tartani. Az ülésre meghívják az összes országok jegybank kormányzóit is.

Az amerikai delegátus augusztus 1-én ül hajóra, hogy a gyűlésre pontosan megérkezzen.

Berlini jelentések szerint, a bankok a kölcsön-kamatlábát 10 százalékról 15 százalékra, míg a lombard-kölcsönök kamatlábát 15 százalékról 20 százalékra emelték fel.

Amanullah afgán király Svájcban. Milanóból jelentik: Amanullah volt afgán király fiával és kíséretével együtt tegnap megérkezett Rómába. Amanullah néhány órai ott tartózkodás után tovább utazott Svájc felé.

A Köz- és Magánalkalmazottak Nyugdíjgyesülete felkéri az utólag esküt tett volt MÁV alkalmazottakat, hogy nyugdíjügyekben a miniszterelnökhöz intézett memorandumokra érkezett válaszleirat ismertetése végett, folyó évi augusztus hó 2-án, azaz vasárnap délután 4 órakor, az egyesületi helyiségünkben (Strada Consistorului 50. szám) megtartandó gyűlésen teljes számban megjelenni sziveskedjenek. Értesítjük egyben az érdekelteket nyugdíjasokat, hogy a hátralevő szabadjegyek beszerzése céljából, saját személyük részére kiállított arcképes igazolványaikkal a fenti helyen és időben jelentkezzenek. Az elnökség.

Hochmann Mihály üfőfogműtermét Strada Nicolae Grigorescu 4. szám alól, Bul. Regele Ferdinand 62. szám alá helyezte át. Kárpáti-gyógyszertár fölé.

Erdekes terv az aradi színházi válság leküzdésére

Arad, Temesvár és Nagyvárad egy szinikerületben — Temesvár javaslata Peter Iulian vezérinspektorhoz

Temesvárról jelentik: 'Az egyre súlyosbodó színházi viszonyok arra indították Temesvár város vezetését, hogy javaslattal forduljon Peter Iulian dr. kerületi vezérinspektorhoz a magyar színjátszás kérdésének végleges megoldása céljából. A temesvári interimár bizottság azt ajánlja a direktorátushoz intézett átiratában, hogy,

Temesvár, Arad és Nagyvárad városokra csak egy magyar szinikerület kapjon játszási engedélyt és a három város egy szinikerületet képezzen. A közös szinikerület felváltva játszana a három városban és így a szinigazgatók megtalálnák anyagi számításukat. A javaslat ügyében már legközelebb megkezdődnek a tárgyalások.

Szabadlábbra helyezték az őrizetbe vett temesvári ügyvédeket

A kommunista mozgalomban nem vettek aktív részt — A merényleteket oroszországi terroristaik hajtották végre Romániában — Gussi temesvári rendőrkezes nyilatkozata.

Temesvárról jelentik: Gussi rendőrkezes fogadta a sajtó munkatársait, akik előtt az augusztus elsejei „vörös nappal” kapcsolatban a következőket mondta:

— A közönség megnyugtatóra közölhetem, hogy az augusztus elseje Temesváron — minden jel szerint — a legteljesebb rendben fog lefolyni. Biztos információim szerint a temesvári munkásságnak nincsen szándékában zavart okozni. Szerintem ez csak akkor volna lehetséges, ha idegen elemek felbujtogatnák a munkásságot, ennek megállítására azonban minden intézkedés megtörtént. A temesvári munkásság már több ízben tanujelét adta békés szándékainak.

— Felhatalmazom Önöket annak közlésére, hogy a legutóbbi vasuti merényleteket nem romániai kommunista követők el, hanem a Dnyeszteren átjött orosz terroristaik. Odaát ugyanis az itteni kommunista mozgalommal nincsenek megelégedve és kompromittálni akarták a romániai mozgalmat, mert az itteni kommunista vezetését gyávnak hiszik. Már 1917 óta foglalkozom a kommunista mozgalom ügyével és megállapítottam, hogy a romániai munkásság magasabb kultúrfokon áll és nem követ el meggondolatlan cselekményeket. Ezért a razziákat mindig abban az időben tartották meg, amikor a munkásság napi fáradságait pihente: éjjel 1, 2 és 3 óra között. Ebből is kiviláglik, hogy a razziák nem a munkásság ellen irányultak és ilyen alkalmakkor sok betörő, csavargó, beteg kéjő és más hasonló egyén került a rendőrség kezére. Jelenleg 29 személyt tart őrizetben a rendőrség, hogy az esetleges agitációt megakadályozza.

— Közlöm Önökkel, hogy dr. Bürger Jenőt és

Kitiltották az országból az összes oroszországi könyveket

és több, magyar, német, angol és francia nyelvű hírlapot

Bucurestiből jelentik: A miniszterelnökség sajtóosztályának igazgatósága tegnap körrendeletet küldött a rendőrhatalmásokhoz, amelyben megállapítja, hogy az Oroszországban nyomtatott könyvek tekintet nélkül tartalmukra, ki vannak tiltva az országból. Üzletekben nem árusíthatók és a könyvkereskedők a címükre érkező, de valaki által megrendelt orosz könyveket kötelesek vagy visszaküldeni vagy a hatóságoknak beszovaltatni. Kivételt képeznek az állami intézmények, de csak azok, amelyek oroszországi könyvek rendelésére a sajtóirodától felhatalmazást kapnak.

Ugyanazzal a rendelettel a miniszterelnökség kitiltja az országból a berlini *Eulenspiegel*, a párisi *Le Mond*, a newyorki *Forward*, *The Day* és *Jewish American* című folyóiratokat. Tilos a behozatala a Berlinben megjelent *Foma Clesnew* és *Majkovszky Vladimir* halála című könyveknek, valamint a kommunista internacionálé közgyűlési jelentésének. A miniszterelnökség felhívja a határrendőrségeket, hogy ellenőrizzék a külföldről érkező ládákat, amelyekbe a különböző árucikkeken kívül könyveket is szoktak elhelyezni. Tilos az országba behozni a Párisban magyar nyelven megjelenő *Osztályharc* című kommunista újságot.

dr. Nagy Hugót még a mai nap folyamán szabadon bocsátjuk, dr. Juhl Marcel pedig — mint ismeretes — letartóztatása után már másnap szabadlábbra került.

Ezzel kapcsolatban jelentjük, hogy dr. Nagy Hugó és dr. Bürger Ernő tegnap tényleg visszanyerték szabadságukat. Letartóztatásuk alatt — kijelentésük szerint — semmi bántódásuk nem történt. Valószínűleg azért vették őrizetbe a két ügyvédet, mert azt hitték a hatóságok, hogy aktív részt vesznek a kommunista mozgalomban. Miután kiderült ártatlanságuk, mindkettőjüket szabadon bocsátották.

Az aradi rendőrség minden intézkedést megtett arra vonatkozólag, hogy Aradon augusztus elseje rendben és a legteljesebb nyugalomban teljen el. Értesülésünk szerint, a rendőrség a mai nap folyamán mintegy 35 újabb letartóztatást eszközölt.

Egy halálos ítélet izgalmái

Egy lányosarcu ifju portugál a guillotine árnyékában

Párisból jelentik: Egy fiatal, lányosarcu portugál ül a vádlottak padján. Gyermeked szemét fágra nyitja, amikor a tolmács megmagyarázza neki, hogy az ügyész gyilkossággal vádolja.

— *Nem, nem, én nem gyilkoltam...*
Francisco Estéves a párisi portugál katonai attasé komornyikja volt. Nagyon rendesen viselkedett a gazdája tökéletesen meg volt vele elégedve. A legénykének csak egy szenvedély volt. Rajongott a kerékpárért. Ez a szenvedély sodorta a bűn útjára is. El akarta lopni Antonio Fredrigo olasz kőműves biciklijét. A „csiny” azonban nem sikerült: tetten-érték.

Ennek a meggondolatlanságnak súlyos következményei lettek. Portelen ur, a portugál katonai attasé azonnal elcsapta.

Kábultan járt-kelt. Elcsapatásába nem tudott belenyugodni. Ekkor vette észre, hogy Frederigo biciklijének a számlapja nála maradt. Fogta a számlapot és futva vitte Frederigohoz. Hogy mi történt ott, azt senki sem tudja. Illetve az ügyész úgy véli tudni, hogy a komornyikot Frederigoné fogadta meg, csak ő volt otthon és ekkor az extázisban levő fiatalember az asszonyra rontott, akin egy halálos szurást ejtett. Az egyetlen súlyos adat Estéves ellen az a néhány szó, amelyet Frederigoné haldoklás közben eített el:

— *A kis portugál szurt meg...*

A bíróság nagy zavarban volt. Hogyan lehet az, hogy valaki ilyen jelentéktelen dolog miatt gyilkosságra vetemedjék? Talán valami egészen más, valami tragikus szerelem lappang a háttérben? De az ifju portugál ilyesméről nem beszélt, hiába faggatták.

— *Nem öltem meg,* — csak ezt hajtogatta az utolsó szó jogán is.

Az esküdtek pedig tanácskozássra vonultak vissza, a hosszas tanakodás után gondterhes arccal tértek vissza a terembe. A fiatal portugált bűnösnek mondták ki, mire a bíróság — halálra ítélte. Döbbenetes csend fogadta az ítélet kihirdetését. A lelkeket megszállta az aggodalom: vajon nem történt itt valami súlyos tévedés?

Rendőrtisztek jelenlétében kifosztották egy bál közönségét

Tulijól sikerült bandita-muri a new-yorki „Bűnök Klubjában” — A pazar ál-apacslokál egész közönségét kifosztották és két embert lelőttek az igazi haramiák

New-Yorkból jelentik: New-York az utóbbi időben sokat tanult a külföldtől, elsősorban Párisból. Az amerikai idegenforgalom egyre inkább az ország belseje felé terelődik és miután az amerikaiaknak elvük, hogy először saját hazájukat ismerjék meg, a nagy városok idegenforgalma egyre jobban emelkedik. Ez természetesen magával hozza, hogy a szenzációra éhes külföldiek és belöldiek olyant kívánnak látni, ami fantáziájukat egyébként is erősen foglalkoztatja. A new-yorki csikágói banditaélet, amelyről a turisták annyit olvashattak, természetesen nagyon érdekli az ezekben a városokba érkező idegeneket és ezt az érdeklődést élelmes vállalkozók fel is használják.

A new-yorki lapokban néhány héttel ezelőtt hatalmas hirdetés jelent meg:

Okvetlenül keresse fel Eno helyiségét, a Bűnök Klubját! Ne feledkezzék meg róla, hogy barátainak és ismerőseinek szenzációval szolgáljon. Szenzáció! Abszolút biztonság! Óriási izgalmak!

A helyiségnek csakhamar igen nagy sikere lett. Belsőülött new-yorkiak, idegenek, külföldiek keresték fel a pazar fényvel berendezett lokált, amelyben a legszebb leányok léptek fel, banditáknak maszkírozott színészek, minden éjjel eljátszottak néhány rablást, gyilkosságot és rendőri beavatkozást. Az amerikaiak ájuldoztak a gyönyörűségtől. Olyan élethűen végezték a színészek a dolgokat, hogy az izgalom csakugyan felért egy valódi rablás, vagy gyilkosság izgalmával.

A rendőrség természetesen állandóan képviseltette magát a Bűnök Klubjában és ügyelt arra, hogy komoly baj ne történhessen. Minden rendben is ment, egészen tegnapelőttig, amikor véres események játszódtak le az óriásos lokálban.

A banditák „művészi” produktója

Szokás szerint éjjel 11 órakor megkezdődött az előadás. A közönség zsufolásig megtöltötte az éjjeli klubot. Felvonultak a görlok, a step-táncosok is lekopogták számukat, amikor hirtelen elsötétült a terem és minden oldalról zseblámpák világítottak a közönségre. Ugyanekkor hangos Hands up! kiáltás szökött fel a boldog, izgalomtól félig alélt közönséget, hogy tartsák fel a kezüket és senki se moccanjon. Egy kissé berugott férfi nevetve előretárgyolt, mire revolver dörrent és a férfi összeesett.

A közönség izgalma egyre nőtt. Itt is, ott is suttogták, hogy a lelőtt férfi milyen remekül játszotta szerepét. Másodpercek teltek el, a zseblámpákat tartó férfiak mellől ugyancsak revolveres férfiak léptek elő és percek alatt elszedték a közönség hölgytagjainak ékszereit és értéktárgyait és a férfiak pénzét, óráját, meg ami egyéb értékes rajtuk volt.

A közönség tovább mulatott a dolgon és szívesen belement a „játékba”. Senki sem moccant, mindenki hagyta, hogy alaposan kifosszák. Az egyik sarokban ültek a rendőrtisztviselek, azok ilve maradtak, a banditák nem is bántották őket, sőt az egyik még nevetve odament hozzájuk és barátságosan kezét fogott, mint aki azt mondja: kedves kis hecc!

Minden alig tartott öt-tíz percnél tovább. A jölvégzett munka után a banda hirtelen el-

tűnt és a közönség nevetve tárgyalt, hogy milyen ügyesen rendezték meg a rablást. A zene megszólalt, de a csillárok csak nem akartak kigyulni. Jó negyedóra mult el, míg az egyik pincérnek végre eszébe jutott, hogy utána nézzen, miért nem gyújtja fel a lámpát a fővilágosító. Kiment a fővilágosító fiúkébe, ott is sötét volt és amint belépett az ajtón, megdöbbenve állapította meg, hogy a fővilágosítót meggyilkolták.

A szomorú finclé

Tovább kutattak és az igazgatói irodában megkötözve találták a mulatóhely vezetőjét. Ekkor kezdtek rosszat sejteni! Rossz sejtelmük helyesnek is bizonyult. Alig egy óra alatt kiderült, hogy a rablók nem játszottak, hanem komolyan fogták fel hivatásukat és a magántulajdon elvének legteljesebb semmibevevésével vitték el a mulatóhely vendégeinek értéktárgyait. Amikor ezt hírül adták, a közönség dühében a butorokat kezdte összetörni. Csak nagyobb rendőrcsapat mentette meg a Bűnök Klubját a teljes megsemmisüléstől.

A klubot ugyanaznap este bezárták. De akár nyitva is tarthaták volna. Az eset egyébként nagy feltűnést keltett és egész New-York a Bűnök Klubjának pörüljárt vendégein mulat, akik között több igen előkelő társadalmi állású egyén is volt.

SPORT KÖZLÖNY

Hétfőn délután veszi kezdetét az AKE nemzetközi tenniszversenye

Satok japán bajnok vendégszereplése bizonyosra vehető

Az AKE tenniszversenyzői sikeres váradi szereplésük után, Kolozsvárra utaztak, ahol a KAC rendezésében lebonyolításra kerülő nemzetközi versenyen fognak részt venni. Az aradi versenyzők vasárnap térnek haza Kolozsvárról, az ugyancsak ott szereplő nagyszámú külföldi játékosokkal együtt, hogy részt vegyenek az AKE augusztus 3-8-ig tartó nemzetközi versenyén, amely eredetileg augusztus 1-6-ra volt tervezve.

Az AKE vezetősége anyagi áldozatot nem kimélve, lekötötte a legnevesebb külföldi és belöldi tenniszeseiket, csak azért, hogy a sportszerető aradi közönség szebbnél-szebb és érdekesebbnél-érdekesebb küzdelemben gyönyörködhesen, továbbá, hogy az egyesület tagjai a meglévő tennisztudásukat gyarapíthassák.

O Simándi SC—Szentmártoni SC 2:1 (1:0). A két csapat találkozása szép és nívós sportot hozott. A mérkőzés a jobb simándi csapat állandó fölényében játszódott le és így győzelmük egy percig sem volt kétséges. A gólokat Kämpf és Volintur, illetve Fackelmann szerezték. A szentmártoni Frisch bírásokodása sok kívánni való! hogy maga után. Többek között egy jogos gólját nem adta meg a simándi csapatnak, amelyet „lesállás” címén érvénytelenített.

Decemberig meg kell tanulni a román nyelvet a CFR alkalmazottainak

Ionescu vezérigazgató új rendelkezése,

Bucurestiből jelentik: A CFR. vezérigazgatósága, mint ismeretes, úgy intézkedett, hogy azokat a vasuti alkalmazottakat, akik még nem bírják a román nyelvet, költözködési költség megtérítése nélkül a Regátba helyezték át, hogy ott alkalmuk legyen a román nyelvet megtanulniok. Az áprilisi vizsgák oly eredménnyel jártak, hogy az új rendelet következtében rendkívül sok kisebbségi családot kellett volna a Regátba áthelyezni.

Ionescu vezérigazgató most, nyilván belátva azt, hogy a rendelet milyen megterhelést jelentett volna az amúgy sem jól dotált CFR. alkalmazottakra, most úgy döntött, hogy a román nyelv megtanulására újabb határidőt ad a tisztviselőknek és ezt a határidőt 1931. decemberében állapította meg. A felettes szerveknek a rendelet értelmében ellenőrizniük kell, hogy a CFR. kisebbségi alkalmazottai mindent elkövessenek, hogy megtanulják a román nyelvet és hogy a tanulást kellő szorgalommal végezzék.

A jövő év januárjában újabb vizsgákat fognak tartani és a személyzetnek azt a részét, amely eddig sem fogja birni a román nyelvet, állásából elfogják bocsátani. A tábornok-vezérigazgató az egyszerű áthelyezés helyett most bizonyára a végleges elbocsátással való fenyegetődzést tartja hatályosabb eszköznek, még akkor is, ha ez az elbocsátás csak a jövő év elején következne be.

Tömeges mérgezés Róma egyik cukrászdájában

Több mint négyszáz ember betegedett meg a romlott fagyaláltól

Rómából jelentik: Róma egyik legforgalmasabb cukrászdájában ma tömeges mérgezés történt, több mint 400 ember betegedett meg mérgezési tünetek között. A cukrászda látogatói — mint rendszeren — fagyaláltot fogyasztottak és rövidre rá-

számos ember, főleg nők és gyermekek rosszul lettek. — Megállapították, hogy romlott fagyalált okozta mérgezésről van szó. Több mint 400 személy van kórházi kezelésben, sokan közülük életveszélyben forognak. A cukrászdát azonnal bezárták, tulajdonosát letartóztatták,

Kocsis visszamegy Amerikába, mert kudarccal végződött európai turája

Néhány hónappal ezelőtt Európába érkezett Kocsis Antal olimpiai világbajnok-boxoló, aki, mint profi, nagy sikereket ért el Amerikában. Kocsist több társával együtt, európai turnéra szerződtette egy Amerikában élő magyar menedzser.

A turné nagy sikerrel kezdődött Budapesten: 15.000 néző. budapesti rekord volt Kocsis első európai meccsén. A turné mégis megbukott, a menedzser nem tudott több mérkőzést biztosítani Kocsis részére, csupán egyet Szegeden, de az is mérsékelt sikerrel járt. Kocsis ezután elhatározta, hogy megszakítja reménytelennek látszó európai tartózkodását, feladja európa-bajnoki reményeit és visszautazik Amerikába, ahol több erkölcsi és anyagi siker kínálkozik számára. Lehet, hogy Kocsis Antal már néhány nap múlva elutazik Budapestről.

O Az AAC old-boy csapata vasárnap Váradon vendégszerepel, ellenfele a Törekvés old-boy csapata lesz.

TARKA ESEMÉNYEK

Edgar Wallace megnyerte plágiumperét

A londoni bíróságon nagy érdeklődés mellett tárgyalták Edgar Wallace-nak, a népszerű és termékeny írónak a legújabb plágiumperét. Goldflam Jack perelte be Wallace-t, azt állítva, hogy az író „A naptár” című darabját tőle plagizálta. A tárgyaláson Wallace személyesen is megjelent és hosszabb vallomást tett:

— Őszintén mondom, nem is olvastam ezt a darabot. Huszonnégy éves korom óta dolgozom és ezalatt 130 regényt és közel 100 színdarabot írtam. Még csak idom sincs arra, hogy elolvassam más darabját. A nagy világirodalmi események érdekelnek ugyan, de az átlagos színdarabokat sem meg nem nézem, sem pedig el nem olvasom. „A naptár” című darabot négy nap alatt írtam. Annak minden soráért vállalom a felelősséget. Évekkel ezelőtt megirt jegyzeteim a bíróság rendelkezésére állnak. Meg lehet állapítani, hogy Goldflam ur darabja előtt már elkészítettem „A naptár” szcenáriumát.

Kihallgatták a népszerű író titkárát, majd néhány szakértőt is. A bíróság végül is megállapította, hogy Wallace nem plagizált. Goldflamot elítélte hamis vád miatt 1000 font pénzbírságra, ezenkívül neki kell viselnie a tetemes perköltiséget. Wallace a tárgyalás után ezeket mondotta:

— Engedjék meg nekem, hogy bocsánatot kérjek Goldflam urtól, aki hiúságból kénytelen volt perelni engem.

Összeomlással fenyeget a francia akadémia épülete. Az Institut de France palotája, amelyben a negyven „halhatatlan” ülésznél szokott és amely idestova kétszázötven esztendeje áll fenn, annyira rozoga, hogy összeomlással fenyeget. A könyvtártermek menzete és padozata annyira veszélyes, hogy már alig mernek a tudósok és az akadémia alkalmazottai belépni a termekbe. A tetőszerkezet teljesen elkorhadt és most az akadémia közméretű fukarsága ellenére kénytelen vagy egészen újjáépíttetni a palotát, vagy egy új, a mai viszonyoknak megfelelő épületet emeltetni.

A kínai nemzeti könyvtár. A napokban megnyitották Pekingben több európai és amerikai tudós jelenlétében a nagy nemzeti könyvtárat. A könyvtárat még 1909-ben alapították, de a császárság megdőlése folytán és a még ma sem szűnő népharcok miatt csak most került sor az ünnepélyes megnyitásra. A rendkívül értékes könyvtár egyik főnevezetessége nyolcezer buddhista kézirat a Tang-dinasztia idejéből.

A kosár nem évat. A virágkereskedők országos nagygyűlésén siralmas panaszok hangzottak el a szakma válságáról. Amióta a nők nem adnak kosarat, a férfiak sem küldenek virágkosarokat.

Francia ajándék a németeknek. Beneau-Varrilla Maurice, a párisi *Matin* tulajdonosa, aki régi híve a német-francia barátságának, huszezer frankot adományozott a berlini rákkutató intézetnek.

A bolsevizált operett. Oroszországban ha játszának is operettet, azt szovjet célokra átalakítják. Így most Zellernek a „Bányamester” című régi operettjét bolsevizálták. A darab egy modern bányatelepen játszódik le és a cselekmény abból indul ki, hogy a bányászok sztrájkba lépnek.

Német-amerikai művészcsere. Bernett amerikai koncertkirály megállapodást kötött egy német hangversenyrendezővel, amely szerint az Amerikába szerződött művészek közül Greta Garbo, Chevalier, Jeritza és Al Jolson Európában hangversenykörutak lesznek, viszont azok a német művészek, akik angolul tudnak, amerikai körutakra indulnak.

Statisztikusok megállapítása szerint Geniben megy legjobban a szállodásoknak. Ami a népszövegségi tanácskozásokkal kapcsolatos nagy idegenforgalom folytán érthető is — s ott fagy aránylag a legtöbb cocktail. — A genfi vendéglősök magukban megállapíthatják, hogy az amerikai nem praktikus nép. Ők találták ki a Népszöveget is, a cocktailt is és semmi hasznuk sincs belőle.

Meggyilkolta az édesapját, mert idegen nőt vitt haza

A 19 éves Paulovics Ernő, aki kilenctagu családról gondoskodott, végső elkeseredésében gyilkolta meg apját, amikor az idegen nővel tört haza — A büntett után önként jelentkezett a rendőrségen

Eperjesről jelentik: Alig csillapodtak le a Korotnoky János prelátus-kanonok meggyilkolása által okozott izgalom hullámai, ma reggel óta ismét megdöbbentő gyilkosság tartja izgalomban Eperjes lakosságát. Paulovics Ernő 19 éves kereskedősegéd Szebeni-ut 2. szám alatti lakásán hajnali 4 órakor három revolverlövessel lelőtte apját, Paulovics Károly 48 éves borbélymestert, aki rögtön meghalt. A lövések a szívet és a tüdejét járták keresztül és azonnal halált okoztak.

A megdöbbentő tragédia oká régi családi viszályra vezethető vissza, ami a borbélymester különös életmódjával van összefüggésben. Paulovics Károly, akinek évekkal ezelőtt jólmenő borbélyüzlete volt Eperjesen, az utóbbi esztendőben teljesen elzüllött, állandóan dorbézolt és szeretőket tartott úgy, hogy végül üzlete teljesen tönkrement és azt el kellett adnia. Ekkor eltávozott Eperjesről és legutóbb Iglón volt alkalmazva mint borbélysegéd. Az elzüllött borbélymester egyáltalában nem törődött nyolcgyermekes családjával, amelyet a 19 éves Paulovics Ernő egyedül tartott el csekély keresményéből.

A borbélymester vasárnap Iglóról Eperjesre érkezett, hogy családját meglátogassa. Mikor felesége pénzt kért tőle, összesen három

koronát adott neki azzal, hogy főzzön neki ebédet. Ebéd után a borbélymester eltávozott otthonról, beült egy kocsmába, ahol hajnali fél négy óráig dorbézolt. Reggel 4 órakor beállított a lakásba, azonban nem egyedül, hanem magával vitte szeretőjét is, Jelcs Erzsébet nevű leányt. Az álmából felzavart asszony és nagyobb gyermekei élénken tiltakoztak az ellen, hogy apjuk nőket hozzon abba a szobába, ahol ők alusznak. Ebből nagy veszekedés támadt, amelynek hevében a borbélymester rátámadt fiára, Paulovics Ernőre. A megtámadott fiú a végsőkig felizgatott állapotban berohant a szomszéd szobába, ahonnan revolverrel tért vissza és közvetlen közléről három revolverlövessel leterítette apját. A véres tett után a fiú a rendőrségre ment, ahol önként jelentkezett.

Eperjesen nagy részvétet keltett Paulovics Ernő tragikus tette annál is inkább, mivel ismerték a szerencsétlen család viszonyait és tudják, hogy a lezüllött borbélymester viselkedése robbantotta ki a gyilkosságot. A város lakossága körében állítólag küldöttséget szerveztek a szerencsétlen fiatalember szabadlábra helyezése érdekében, mivel a család most kenyérkereső nélkül maradt és a legnagyobb nyomorúnak néz elébe.

Fantasztikus összegbe került a vacsora, amit Chaplin fizsteletére rendeztek, a „Nagyvárosi fények” londoni bemutatóján

Ahol még van pénz, szőlő, meg lágykenyér. Fényűzés a milliomosok negyedében

Szinte jól esik hallani a mai időkben, hogy még vannak helyek a világon, ahol egy jól eltöltött éjszakára nem sajnálják a pénzt. Mindkettő nagy ritkaság ma. A legtöbb embernek nincs meg a pénze ahhoz, hogy egy jó békebeli dinom-dánomot rendezzen. S akinek meg van egy kis pénze, az bizony ül rajta, mert hát ki tudja, mit hoz a holnap.

Hihetetlen, hogy ilyen időben Londonban egyik nagy luxushotel a másik után nyílik meg. A Park Lane, amely ma az angol és amerikai milliomosok nagy és költséges gyülekezési helye, csak egynéhány hónappal ezelőtt nyílt meg a hatalmas Grovenor House, négy óriási szárnyával, tetőparkkal, uszodával, kocsolyapályával és a kényelem legutolsó találmányával. A csodálkozás még el semült, mikor annak a közvetlen közelében egy újabb, hatalmas, az előbbinél kényelemben és drágaságban még teltebb hotel nyílt meg, a Dorchester Hotel, amelynek árait csak milliomosok tudják megfizetni. Az arisztokrácia, a kereskedelem és az ipar mágnásai részére emelték ezt a házat ahová egyszerű ember be sem teheti a lábát.

A környéken pedig egymásután virágoznak ki az exkluzív, drágábbnál drágább éjjeli klubok, ahová még pénzzel is csak akkor lehet bejutni, ha az embernek ajánlása van a klub tulajdonosához, vagy főpincérezhez. Ugy lát-szik, hogy a ténylegesen gazdag belföldiek és amerikai látogatók száma egyáltalában nem csökkent. Sőt a költsékezési készség mintha megnagyobbodott volna. Egy-egy ilyen klubban a főpincér könnyen elkér 35 schillinget, vagy esetleg két angol fontot és 4 angol shillinget egy kis pohár whiskyért és bizony a vendégek száma nem csökken.

A nagy luxus-hotelekben 5 angol fontot is elkérnek egy éjszakáért és bizony az ágy itt sem marad ma üresen. A gazdag angol réteg, amely körülbelül 25 százaléka Anglia egész lakosságának, az egész angol nemzeti jövedelem 75 százalékának a boldog birtokosa. A nemzeti jövedelem összege egyik legutóbbi becslés szerint körülbelül 4.400.000.000 fontot

tesz ki. Ebből a lakosság 25 százaléka, vagyis a gazdag réteg körülbelül 3.100.000.000 fontot keres meg, a többi pedig a szegényebb osztályok között osztódik el. Így aztán nem csoda, hogy a luxus-hoteleknek és éjjeli kluboknak még mindig van jó klientúrájuk.

Persze, nemcsak a belföldiek költsékeznek, hanem az amerikai is nagy előszeretettel élvez az előkelő angol hotel-levegőt. Szezon idején nagy lunchok és parádés ebédek mindennaposak. A főnt említett két, túlzottan drága, nagy hotelen kívül, a Carlton, a Ritz, a Savoy, a Hyde Park Hotel stb. csinálnak igen jó üzleteket. Több száz fontos vacsorák nagyon gyakoriak. Sőt a Charlie Chaplin-vacsora, amelyet a művész a Nagyvárosi Fények londoni premierje után rendezett, állítólag több ezer fontba került, bár a Carlton igazgatósága, valamint Chaplin kísérete, szigorúan titkolja az igazi számot és vesztetül cáfolta a sajtóban elterjedt fantasztikus számokat.

Ma ténylegesen a londoni Westend az egyedüli hely, ahol a pezsgődurrogás nem ritka dolog. Nem csoda, hogy harmadosztályos amerikai és német kirándulók éppen úgy odaállnak bámulni egy londoni hotel bejáratához, mintha valami olaszországi remekművet bámulnának.

A német néppárt kiáltványa a népszavazás érdekében

Megegyezés a szociálista párt és a nemzeti párt között.

Berlinből jelentik: Nürnbergben nagyfontosságú politikai megbeszélés folyt le a mai napon. A német néppárt, a német nemzeti párt és a nemzeti szociálista párt vezetői híre szerint megegyeztek abban, hogy a legközelebbi napokban a német néppárt kiáltványt intéz a német néphez a népszavazás érdekében. A hír óriási feltűnést keltett egész Németországban és a vélemények nagyon megoszlanak politikai körökben.

Erzsébet királyné tragédiája — film

Ahogy Berlinben látták a nagy tragédiát — Az ellordított, szomorú szép történet — A szerzők előtt ismeretlen a valóság

Berlinből jelentik: Lehetünk mi magyarok bármilyen politikai felfogásuk. — mindannyian valami romantikus áhitattal, átöröklött és mindig tovább élő hódolattal vesszük körül Erzsébet királyné személyét. Érthető kíváncsisággal megy el tehát az újságíró abba a roppant berlini mozipalotába, mely Uraufführungot hirdet egy Erzsébet királyné-filmről. A főszereplő Lil Dagover.

Fiatalon, illúziókban és reményekben gazdagon kerül el a bajor hercegisasszony a müncheni udvar szabad légköréből az osztrák udvarba, a szerelmes fiatal Ferenc József császár oldalára. Idegesség és ridegség, lelketlő ceremónia, egyéniséget gyilkoló etikett, irigy főhercegisasszonyok rosszindulata fogadja a világszép fiatal császárnét, aki megpróbál küzdeni az elnyomás, a hideg gőg, a merev formák ellen. — de hiába. Férjét, a császár-királyt, tradíciók ereje, fejedelmi hivatásának egyre sulyosodó gondja átalakítja. A hódoló fiatal lovagból az uralkodó lesz. Csak uralkodó... Ferenc József, az ember eltűnik. A császár-király a kötelesség rabja, fanatikusa, szimbóluma lesz. És ennek a kötelességnek áldozatául dobja saját boldogságát, eltávolodik hitvesétől, aki másképp látja és éli az életét, mint ő, a halálba hagyja menni a fiát, aki érezni és szeretni mer. És a sorscsapások, a meddő küzdelem világ vándorává teszik a feketefátylas császár-királynét, a kilomkarcu, hófehér fejedelmesszonyt, aki csak egy embernél talál megértésre, a halál felé távolgató művész-királynál, Bajorország uránál, II. Lajosnál. Rudolf trónörökös sorsa Mayerlingben, II. Lajosé a starnbergi tónál beteljesedik. Erzsébet királyné, a nagy magányos, immár teljesen egyedül marad. És talán megváltás számára a bolond anarchista Luccheninek gyilkos szurása, mely a genfi tó partján kioltja Erzsébet életét.

Hálás téma, szép téma egy történelmi film számára. De nehéz téma is. Évtizedeket kell egybefogni, egyes jeleneteken keresztül kell érzékeltetni egy tragikus sorsot, mely egyuttal egy darab világtörténelem.

Az Erzsébet királyné-film gyártói ilyen csekélységekkel nem törődtek. Számukra ez a nemesen szép történet csak arra nyújtott alkalmat, hogy kliséket, bábokat vonultassanak fel egy hazugan pompázó és szegényesen gazdag keretben, hogy csárdászó álmagyar táncosnőkön és jódlizó tiroli hajadonok balettién keresztül szimbolizálják az osztrák udvar szórakozásait, hogy mult századbeli, rossz vidéki operarendezők trükkjeihez méltó módon néhány elkényszeredett tivornya-jelenetet spēkeljenek a sok szomorúság közé, melyeknek életelen hőse a szerelemben megnemesedő Rudolf, hogy II. Lajos és Erzsébet királyné, ahányszor összetalálkoznak, könnyes szemekkel bámuljanak egymásra és éjjel-nappal muzsikát hallgassanak. (Később Erzsébet királyné tapintatos célzással elmeséli fiának, hogy egyszer ő is szeretett, de ő tudta kötelességét férjével és fiával szemben. „ne kutasd, ki volt, mert már hálott”, mondja — de miután két perccel előbb értesültünk II. Lajos haláláról, a közönség megfejti a keresztretvényt és azt mondja: aha). Az idők mulását — ő, mily nagyszerű trükk — két kofaasszony érzékel-

teli, akik félóránként előbukkannak és a zöld-ség árának emelkedésével kapcsolatban jelzik, hogy ismét elmult néhány év, sőt néhány évtized.

A történelmi könyvek olvasásának fátárságától megkímélték egymást a szerzők, körrajz vagy ehhez hasonló csekélység teljesen felesleges. A história nagy figurái, Andrássy Gyula, Deák Ferenc — ebben az esetben azt mondhatjuk, szerencsére — fel sem bukkannak. Erzsébet királyné tragédiája azzal kezdődik el, hogy Zsófia főhercegisasszony nem óhajtja eltűnni, hogy keztyű nélkül jelenjék meg az udvari bálon, a szabadság iránti vágyat néhány mély lélekzetvétel szimbolizálja egy alpesi hegycsúcson, a mayerlingi tragédia minden fizetes regénynél ponyvább magyarázatot talál. És így lehetne tovább folytatni a film minden egyes jelenetének felsorolását, de ennyi is elég. Így csak az egyetlen vigaszunk, hogy Magyarország szóba sem kerül és Ferenc József mindig csak mint császár. Erzsébet pedig mint császárné szerepel és minden sajnálatunk Lil Dagoveré, aki elképzelésünkhöz méltó nemes szépségével próbálja életrekelteni Erzsébet alakját, de a giccs zátonyain hajótörést szenved ő is. A többiekért nem kár. Ők nem a történelemhez, hanem a filmhez méltóak. Játékukra néha jóleső homályt borít a felvételek balsikere.

Nem tendenciája miatt kell magyar szempontból elítélnünk ezt a filmet, hiszen gyávábat, félenkebbet elképzelni sem lehet, hanem művészetlensége és giccsszerűsége miatt.

Shaw meglátogatta Gorkij Maximot

Katonai parádé a világhírű író tiszteletére — Shaw elutazott Moszkvából

Londonból jelentik: Bernard Shaw moszkvai látogatásának utolsó napján meglátogatta Gorkij Maximot, akivel órákon keresztül elbeszélgetett. Főleg Tolsztoj Leónak Maxim Gorkijhoz írt levelei képezték a világhírű író be-

szélgetésének tárgyát. Majd meglátogatta Bernhard Shaw Lenin ezredét. Csütörtökön éjjel hagyta el Moszkvát Bernhard Shaw, akit a pályaudvaron megjelent népbiztosok bucsuztattak el.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Szanálták a Danat-bankot

Németország legszilárdabb bankja lesz

Berlinből jelentik: A Danat bank fizetéseivel kapcsolatosan megegyezés jött létre a Birodalmi Bank és a Dresdener Bank között,

mely szerint a Birodalmi Bank átveszi a bank részvényeinek egy részét, mely által az a birodalom egyik legszilárdabb bankja lesz.

Eljárás indult egy aradi pék ellen, mert 100 grammal könnyebb kenyéret sütött. A kenyérbélyeg következményei

A Kenyérbélyeg életbeléptetése ellen nemcsak Aradon, hanem az egész országban tiltakoztak a pékek. A tiltakozásnak azonban nem lett fogantaja, mert a miniszterium szigorral hajtott végre a kiadott rendeletet s szankciókat helyezett kilátásba azok ellen a pékek ellen, akik nem tesznek eleget a rendeletnek.

A hatóságok Aradon is ellenőrzés alá vették a pékeket s főként az eladásra kerülő kenyerek súlyát állapították meg, vajjon nem

akarták-e a pékek ily módon a közönségre áthárítani a kenyérbélyeggel járó kiadásokat.

Vulpe főügyész tegnap egyik legnagyobb aradi péküzemnél tartott meglepetésszerűen ilyen súlypróbát s ezzel az alkalommal megállapította, hogy a kenyerek átlagosan száz grammal könnyebbek, mint amennyinek kellene lenniük. A megállapításról jegyzőkönyvet vettett fel a főügyész, a péküzem tulajdonosa ellen az aradi ügyészség ma megindította az eljárást.

Ujabb enyhítés a magyar pénzpiacon

Építkezések céljaira feloldották a takarékbetéteket

Budapestről jelentik: A pénzügyminiszterium ma újabb enyhítést tett a budapesti pénzpiacon. Épülőfélben levő házak építésének

céljaira a mai naptól kezdve a betétek összege teljes egészében folyósítható. A rendelkezésnek nagy megnyugtató hatása van.

A svájci bankok beváltják a márkát

Elsimultak a valutáris differenciák

Bernből jelentik: A svájci és a német birodalmi bankok között, ma megállapodás jött létre, melynek értelmében a két állam jegybankjai közötti valutáris differenciákat elsi-

mitják. A megegyezés szerint, a német márkát korlátlan mennyiségben válthatják be svájci frankra, még pedig 100 márkáért 120 svájci frankot adnak.

Alulírottak mély fájdalommal tudatjuk, hogy a szeretett édesanya, testvér, anyós, sógornó és rokon

őzv. Kohn Józsefné
szül. Singer Josefin

életének 65-ik évében július hó 31-én elhunyt. A megboldogult földi maradványait folyó hó 2-án, vasárnap délután 3 órakor fogjuk a helybeli izr. temető halottasházából örök nyugalomra kísérni.

Emlékét kegyelettel őrizzük meg!

Gerő Arthurné szül. Kohn Katica, Engel Vilmosné szül. Kohn Etta gyermekei. Őzv. Glück Károlyné testvére, Gerő Arthur, Engel Vilmos yejei, Kaszab Klári, Engel Lili unokái.

Részvétlátogatások mellőzését kérjük.

A szerkesztésért
STAUBER ISTVAN
felel.

Féláru utazás augusztus 1-10-ig Budapestre és vissza. Igazolványok: Sándor Ferenc

hiv. menetjegyjelöltésében

Nagy áresések az aradi buzapiacra

Aradon 220 lej, a megyében egyes helyeken ma 160 lej volt a buza
— Akadályok a prémiumok kifizetése körül —

Alig egy hete, hogy életbe lépett a gabona értékesítéséről szóló törvény, amely a gabona árának emelkedését célozta és a gabona, de főleg a buza ára ahelyett, hogy emelkedett volna, szinte katasztrófálisan esett. Az elmúlt pénteken a hetipiacra egy mázsa buza még 280 lejes áron kelt el. A gazdák, a kereskedők ezt sem tartották magas árnak, mert hisz még alig egy évvel ezelőtt a 340-350 lejes ár volt az, amelyre azt mondtuk: ennél lejjebb már nem eshet.

Amire pedig senki sem gondolt, amit még talán a pesszimisták sem hittek, mégis bekövetkezett. Az elmúlt hét péntekétől esni kezdett a buza ára, kedden — mint arról beszámoltunk — már csak 250 lej volt és a mai hetipiacra egy mázsa 230 lejes áron kelt el, sőt — és ezt az adatot a Megyei Gazdasági Tanács is alátámasztja — voltak olyan gazdák is, akik 220 lejes áron voltak kénytelenek buzájukat áruba bocsátani.

A gazdák körében természetesen rendkívül nagy az elkeseredés, tanácstalanul állanak és tehetetlenek az áreséssel szemben. Nincs kereslet és a kereskedők hiába is vásárolnak meg a buzát, egyelőre még nem tudják azt hol elhelyezni.

Az exportprémium kifizetésére irányuló folyamat lassan halad előre. Azoknak a csekkeknek a kiállítása, amelyeknek alapján a Banca Nationalának a prémiumot ki kell fizetnie, a mai napon még mindig nem történt meg. Perian Lázár gazdasági tanácsos, akinek hatáskörébe a csekkek kiállítása tartozik, ugyanis ma átvette a Banca Nationalától a szükséges csekkötömböt, azonban sürgős hivatalos ügyben Temesvárra kellett utaznia, ahonnan csak holnap, szombaton tér vissza. A csekkek kiállítása így tehát csak a holnap napon történik meg és a Banca Nationala már holnap, a kiállított csekkek alapján ki is fizeti a prémiumot. A csekkeket a Megyei Gazdasági Tanács helyiségében állítják ki, amely a földmivelésügyi palota épületében, az első emelet 24-es számú szobájában van.

A pénzügyminiszter egyébként körlevelet küldött az összes vámpontoknak, amelyben

felhívja azok figyelmét, hogy az exportált gabonák után nem fizetendő a luxus-, vagy a forgalmi-adó. A földmivelésügyi minisztérium viszont interveniált a belügyminisztériumban, hogy a gabona-export után ne szedjenek semmiféle községi, vagy városi illetéket. A belügyminisztérium már ki is adta erre vonatkozólag az intézkedést. A földmivelésügyi minisztérium ugyanakkor felhívást bocsátott ki a gazdákhoz, hogy igyekezzenek minden erőfeszítéssel tartani az árakat, ne kótyavetyéjék el gabonájukat, mert az áremelkedésnek rövid időn belül be kell következnie. A kormány különben százmillió lej rendkívül hitelt szavazott meg a gabonakiviteli prémium alapjára, ezt az összeget a Banca Nationala előlegezte és azonnal folyósítja is.

Az esti órákban érkezett az aradi Megyei Gazdasági Tanácshoz annak a híre, hogy Borosjenőn és Borossebesen a mai napon a buza mázsáját 160 lejért adták. Ez a hír, amit különben hivatalosan is megerősítettek, szinte hihetetlenül hangzik, mert logikailag megokolhatatlan, hogy akkor, amikor Aradon a buza ára — amely már szintén alacsony — 230-220 lej, akkor a szomszédos aradmegyei Borosjenőn 70 lejrel olcsóbb legyen. Ilyen óriási árkülönbségre eddig szinte alig volt példa és ez talán a legjellemzőbb arra a bizonytalanságra, fejetlenségre, amely jelenleg a gabonapiacra uralkodik.

Temesvárott egyébként már tegnap megkezdtek az exportprémiumok kifizetését. Tegnap délben ugyanis az egyik jól ismert temesvári gabonakereskedő-cég értesítést kapott az agrár tanács hivataltól, hogy egy szállítmányért a 45 ezer lejes prémiumot átveheti. A cég vezetője azonnal érintkezésbe lépett az agrárhivatallal, ahol a határról visszaérkezett igazoló okirat alapján egy csekket állítottak ki a Banca Nationala temesvári fiókjának pénztárához. A cég a csekkel jelentkezett is a Banca Nationalánál, ahol az összeget a csekk ellenében minden akadály nélkül rögtön folyósították. A temesvári precedens alapján a prémiumok kifizetése most szombaton minden bizonnyal Aradon is megkezdődik.

RÁDIO KÖZLÖNY

Rovatvezető: Sztolár Jenő

Mi a „Heaviside-réteg“?

(3. folytatás.)

Mindez arra figyelmeztet bennünket, hogy a hullámterjedésnél az atmoszférát is figyelembe kell vennünk.

Mint tudjuk, a föld atmoszféráját több réteg alkotja. Közvetlen tapasztalatból az atmoszféra legalsó részét, a troposzférát ismerjük, amely kb. 11 km. magas, ezen felül már nincsen időjárás s felhőtlen az ég. Az ezen felüli réteget stratoszférának nevezzük, erről tudjuk, hogy hőmérséklete mindig állandó és főképpen nitrogént tartalmaz, amint azt a meteorológiai intézetek által felengedett u. n. „ballon soude“-ok műszerei mutatják. Ebbe a légrétegbe sikerült néhány héttel ezelőtt Piccard professzornak feljutni. Itt adódik az első nagy határfelület a föld annyira egyenletesnek látszó légburkában.

Idáig terjed a közvetlen tapasztalat, a fizikát és a kémiát kell a továbbiakhoz segítségül hívni. Ugyanis míg a troposzférában a gázok keverednek, nagyobb magasságokban a molekulaszűk arányában különválnak egymástól. Ezek szerint egy újabb határfelület adódik, még pedig kb. 80 km. magasságban, amely a nitrogént a hidrogénrétegtől választja el. Ezt a réteget látni is lehet. Naplemente után az ég még egy ideig világos. De ez a világítás nem csökken egyenletesen alulról felfelé, hanem ivyszerű strukturát mutat. A legalsó iv felső határa jelzi az átvilágított troposzféra magasságát, a következő magasabb, halványabb iv a nitrogén-hidrogén határfelületet. És ha teljesen lement a nap, kint a mezőn, ahol a város fénye nem zavar, tiszta időben még egy egészen halvány kék fénysávot láthatunk, a „kék fény alkonyati ívet“, amely egy további réteget jelez.

Figyeljük jól meg — ha érdekel — e két, néha szabad szemmel is látható határfelületet: *e kettő között van a Heaviside-réteg, erre járnak a hullámok.* Itt készítik a napfény ibolyántul sugarai az elektronokat ritka gázokból, amelyek egy egész felhős „réteget“ képezve az elektromos hullámok különös viselkedésének okai. (Vége.)

Mely napon hallgatják leginkább a rádiót?

A színházigazgatók nagyon jól tudják, hogy a hétnek nem minden napja kedvez a színház látogatottságának. Így például a vasárnapi kiruccanások után hétfőre erősen megcsappan a színházba járók száma. Ezzel szemben egy amerikai statisztika szerint hétfőn annál többen hallgatják a rádiót, mert nem telik más szórakozásra. Angliában viszont vasárnap hallgatják legtöbben a rádiót, mert az angol ember a vasárnapot többnyire otthonában tölti el. Érdekes volna tudni, nálunk mikor hallgatják a legtöbben a rádió műsorát?

Fejhallgató, vagy hangszóró. Nemcsak az orvosok, hanem a rádiósok körében is nagy feltűnést keltett az az érdekes előadás, amelyet Hamwell, a világhírű angol fülorvos tartott. Az előadásában Hamwell azt fejtette, hogy a sok telefonálás, rádióhallgatás következtében a hallóérzékszerv meggyengül. Hamwell professzor előadását a világlapok mind ismertették. Éppen ezért önként felmerül a kérdés, vajon tényleg ilyen veszedelmet rejt-e magában a rádió gyakori hallgatása és főképpen miként lehet ezen a bajon segíteni? Beszéltünk erről a kérdéstről híres fülspecialistával, aki a rádióhallgatás veszélyeiről és védekezésmódjáról a következőket mondotta: — Minden nagyobb lármá és zaj rossz hatással van a hallószervre s különösen a magas és éles hangok azok, amelyek tényleg romboló munkát végeznek a hallóidegeken. Ha a fejhallgató a fülre van erősítve, különösen zeneközvetítésnél, a hirtelen fellépő erős hangokra a hallószerv nem tud

Csökken a román petroléumkivitel

Cáfollják az orosz dumpingot

Bucurestiből jelentik: Az utóbbi hetekben a romániai petroléumkivitel egyre esik. Hivatalos megállapítás szerint, az állandóan csökkenő külföldi eladás miatt, a romániai kikötőkből alig szállítanak naponta 3 és félezer tonna naftát, holott rendes körülmények között a petroléumkivitel más években a napi 5 ezer tonnát is elérte.

A petroléumkivitel esését a fővárosi petroléumvállalatok vezetői az állandóan erősödő orosz dumpingben látják. Oroszország ugyanis a világpiacon tíz százalékon alul hatalmas mennyiségű petroléummal árasztotta el nemcsak az európai és a nyugati, hanem a keleti piacokat is, amelyek fogyasztói voltak a román naftának.

Jelenleg tehát van orosz dumping és ezt a román petroléumkivitel súlyosan megérzi. Annál nagyobb feltűnést keltett Bucurestiben Sir Henry D e t t e r d i n g, a Royal Dutch elnökének párisi nyilatkozata, amelyben a petroléumkirály kijelentette, hogy a szovjet-dumping nem létezik és attól egyáltalán nem kell tartani. Különösen hangzik ez a nyilatkozat akkor, amikor köztudomású, hogy D e t t e r d i n g volt az, aki két éven keresztül a legelkeseredettebb harcot vívta az orosz dumping ellen és romániai látogatása is ezzel a szovjetellenes akcióval állott összefüggésben.

Mielőtt nyaralni megy,

vágja ki ezt az úrlapot és azt kitöltve, levelezőlapra felragasztva, küldje be a kiadóhivatalnak.

Kérem az

ARADI KÖZLÖNY-t,

mely eddig

(Név, város, utca)

oimre járt, tolyó hó _____-től _____-ig

a következő oimre küldeni:

Védekezni, holott a hallószervnek bámulatos védőberendezése van a magas és erős hang ellen. Ez állandó, órákon át tartó hallgatás következtében elfáradt fül nem képes a védekezésre és így a fül legfőbb része, a hallóideg végkészsüléke sorvadni kezd. A hangszóró azonban más, mert ott a fül éppugy, mint más esetben, védekezik az erős hanghatással szemben. Hangszórós készülék hallgatásánál nem éri a fület váratlanul az erős hang, s éppen úgy, mint ahogy erős fényhatásnál, vagy külső erőszaknál a szempilla megvédi összehúzódásával a szemet, a fül szervei is automatikusan letompítják az erős hangimpulzust. Mindezeket összegezve — mindja a specialista — megállapíthatjuk, hogy legfeljebb az erős fehallgató vétel lehet ártalmas a fülre, a hangszórós készülék azonban nem. Aki tehát megengedheti magának, lehetőleg hangszórós készüléket szerezzen be

Rádió műsor.

SZOMBAT, AUGUSZTUS 1.

Bucuresti, 12.00, Gramofon, 17.00. Katonazene, 19.20 Gramofon, 20.00. Könnyű zene, 20.45. Rádiózenekar: román zene. — Budapest, 9.15. Gramofonhangverseny, 12.00. Déli harangszó, 12.05. Az Országos Postás zenekar hangversenye, 4.10. Felolvasás, 5.00. Varsányi Ilona: „Leányproblémák.“ 5.30. Másfélóra könnyű zene, 7.00. Onody Akos előadó-estje, 7.30. Mocsányi László és Lakos Tibor hangversenye, 8.15. „A nótás Cegléd“, Nép- és műdalok, Majd cigányzenei hangverseny. — Bécs, 11.30. Machek-zenekar, 13.15. Gramofon, 15.50. Könnyűzene gramofonon, 17.00. Gangelberger-zenekar, 20.30. Eysler: „Hama táncolni megy“ című operett. Utána jazz gramofonon. — Belgrád, 11.30. Gramofon, 12.45. Déli zene, 19.30. Szórakoztató zene, 21.00. Ariest, 22.20. Orosz dalok, — Langenberg, 17.00. Az aacheni városi zenekar játéka, 22.00. Szórakoztató zene, 23.00. Félóra gramofon, 23.30—1.00. Jazz — München, 16.30. Szórakoztató zene, 19.05. Mozart; Varázsfuvola című kétfelvonásos operája, 20.30. Éjtélig kávéházi zene. — Palermo, 20.20. Gramofon, 21.00, Lehár: „Vig özvegy“

operett. — Róma, 17.30. Cselló- és zongoraverseny, szopránének, 21.10. Gramofon, 21.00. Kákmán: A bjadét című operettje. — Riga, 19.00. Schumann: IV. szimfóniája. Beethoven: Esz-moll zongoraverseny, Lavry: III. szvit, 21.30—23.00. Táncczene. — Strassbourg, 22.30. Delorme és Abrie: Szerelmi ének című háromfelvonásos daljátéka Schubert zenéjével, 22.30—24.00. Táncczene. — Varsó, 16.30. Ariák és dalok, 17.15. Gramofon, 22.300. Chopin-sonáták hegedűn és csellón, 23.00. Könnyű- és táncczene.

NYILTÉR.

E rovat miatt közöltékért nem vállalunk felelősséget.

Székely Mihály

divatáruháza

a Strada Berthelot 2-ik szám alá (Zrinyi-u. sarok), városi színház bejáratával szemben költöztetett át.

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DÍJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4 vasárnap 5 Lel. vastagabb betűvel 8, illetve 10 Lel. A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétköznap 40, vasárnap 50 Lel. A vastagabb betűvel ki-vánt szavak alá húzandók. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal felelős magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Csak válaszbélyeggel ellátott kérdézőkérésre válaszolunk. Ajánlatok jellegű levelek továbbítására megírtak postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

HIRDETÉSEKET DÉLUTÁN 5 ÓRÁIG VESZÜNK FEL

LEVELEZÉS.

BABY 20 évesnek levele van „Szótártól“ 2500-tól. Kiadóba kértük átvenni. 2518

ALKALMAZÁS.

INTELLIGENS német kisasszonyt keresek három éves kisleányka mellé. Cím az Aradi Közlöny kiadóiban, 2516

LAKÁS.

ERKÉLYES, modern uccai négyszobás és modern udvari háromszobás lakások azonnalra kiadók. Bulev. Carol 70. 2478

A VÁROS legforgalmasabb pontjában egymásbanyiló 2 szoba különbejárattal, lakásnak, orvosi rendelőnek vagy irodának, azonnalra kiadó. Bővebbet az Aradi Közlöny kiadóiban. 1268

HÁROMSZOBÁS, fürdőszobás és minden mellékhelyiségekkel álló lakás kiadó a Str. Ghiba Birta 40. sz. alatti házukban. — Ugyanott gyermektelen házaspár, kertészethez értő házmesterek felvételik. Bővebb információk a Gyári Alkalmazottak Temetkezési Egyesülete hivatalos helyiségében a Str. Consistoriului No. 20. alatt nyerhetők d. u. 5 és 7 óra között. — Vezetőség. 2519

HÁROMSZOBA, fürdőszobás uccai és két-szoba, konyhás ujonnan festett lakás kiadó. — Ugyanott csinos butorozott szoba kiadó, volt Lipót-u. 7. 2529

EGY-KÉT és háromszobás lakás kiadó. Bővebbet: v. Andrassy-tér 19., a házmesternél. 200

KÉTSZOBA, konyhás I-ső emeleti lakás, a Szabadság-tér sarkánál kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóiban.

KIADÓ a volt Szabadság-tér közvetlen közepében 2 szoba, előszoba, konyhából álló lakás. Cím: Calea Banatului (v. Asztalos Sándor-u.) 3. 800

EGYSZOBÁS, konyhás lakás főtéren kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 200

Elegánsan butorozott szoba, fürdőszoba használattal, esetleg olcsón, teljes ellátással azonnalra kiadó. — Ugyanott elsőrendű házikoszt jutányosan a Bulev. Carol 87., II. em. 15. 2521

EGY NÉGYSZOBÁS és egy háromszobás új, modern lakás azonnal kiadó. Str. Crisan 6. (Karolina-uca). 2507

2 egymásbanyiló szoba

csinosan butorozva, lépcsőházi bejárattal kiadó. Széchenyi-u 7.

OKTATÁS.

NÉMET ASSZONY óhajt felnőtteknek, gyermekeknek német nyelvben olcsón oktatást adni. Cimeket az Aradi Közlöny kiadóiba kérek. 2508

VÉTEL ÉS ELADÁS.

0.5—1 HP villanymotort keresek. Ortutay-palota, III. em. 17. 2504

BETEGTOLÓSZÉKET keresek. Cimeket az Aradi Közlöny kiadóiba kérek. 200

ÚJ ÜZLETBERENDEZÉS jutányos áron eladó. Megtekinthető: Bul. Reg. Maria 19., házmesternél.

KERBESEK leányzókat, perzsa-bundákat, perzsa és gyári, ebédli és futószőnyegeket, sezlonoikat, sezlonterítőket, antik kommodokat és szektereket, márkás porcellánokat, antik poharakat, ezüsttárgyakat stb. SALGONE bizományi üzlete, Strada Horia 1. (Széchenyi-uca) Neuman-palota.

1/10 kgr. Ia tea-vaj 10 lej. Aradi Tejcsarnok

TIZENKÉT drbból álló csontszíni teleháló 15.000 lej. bécsi rövid kereszturos zongora 18.000 lej. antik keleti ebéd- és perzsaszőnyeg 7000 lej. vaságyak, összecsukszó vaságy, kis toalett asztalok, antik intarziás szekrény, antik ágyak, antik órák, Biedermeier szalon, ékszerek, ezüsttárgyak, faragott fotel-rámák, zongorák, hegedűk, vitrinek, ebédők, szalonok, bőrfotelok, festmények, dísztárgyak, stb. stb. eladók, SALGONE bizományi üzlete Str. Horia 1. (Széchenyi-u.) Neuman-palota. 1000

KITÜNŐ, jókarban levő 2 Hltres vas-hordók eladók. Cím az Aradi Közlöny kiadóiban. 200

MACULATURA PAPIR 5 klgros csomagokban, rendkívül olcsón kapható az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 500

A menyházai nyaralók és kirándulók figyelmébe!

Aki jól, olcsón akar étkezni, keresse fel a **KAUFMANN-vendéglőt.** Kitűnő házikoszt.

ÜZLETEK.

FŐTÉREN, a legforgalmasabb helyen nagy üzlethezvése azonnal kiadó, Cím az Aradi Közlöny kiadóiban.

Radnán 45 éve fennálló fűszerüzlet teljes berendezéssel, a legforgalmasabb helyen, az összes jogokkal kiadó. Cím: KOHN LAJOS, Radna.

ÜZLETHELYISÉG a Szabadság-tér sarkánál azonnalra kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóiban.

Évtizedek óta fennálló **korcsmahelyiség** nagy lakással, pincével és udvarral kiadó, esetleg eladó Cím Löbl hírlapirodában.

A legolcsóbb bevásárlási forrás

a „COMISSIO“ biz. üzlet. ELADÓK: Három ajtós garderobe szekrény, bőrgarnitúra 4200 lejért, amerikai íróasztal 3000, íróasztalok 800-tól, politurosz szekrények 650, zsurasztalok 780, hálószobák 2800-tól, ebédli modern vitrinnel 18.500, gyermekszoba fehér 4600, könyvszekrények 2500, rádió 1800, függönyök, 12 személyes ezüst, zongora 16.000, nagy smyrna és perzsaszőnyegek, olcsó ösz-szekötök, tükrök, festmények, csillárok, pluszohdivány 860, gyermekkosci, Singer-varrógép, valamint szennyes szekrény, jég szekrények, látesövek, dísztárgyak. Kézpénzért veszünk: rézgyakat, fehér vaságyat, gyermekkosci, futószőnyegeket, kerti garnitúrát, ezüstöt, porcellánt, briliánsköveket, varrógépet, márkás festményeket, utibőröndöket, konyhaberen-dezést. Szőnyegjavítást olcsón vállalunk.

A velünk összeköttetésben álló temesvári zálogház havi 2 százalékos kamat mellett jolyosít zálogkölcsönöket ékszerekre, arany, ezüst tárgyakra, textilárúkra, varrógépekre, írógépekre, gramofonokra stb., stb. —

COMISIO, Arad, Bul. Reg. Ferdinand 21. (v. József főherceg-ut).

Izr. Leányinternátus felvevő bennlakó urileányokat. Jó ellátás, correpetálás és olcsó díjak. Prospektust készséggel küld: STEINER, internátus p. fete evrel Arad, Str. Poosa 1. Ruzsa 2.

Modern és szolid **butorok,** kárpitos-árúk rész-letre is **legolcsóbban** „HALA DE MOBILE“ Calea Banatului 4. Deposit: Str Moise Nicoara 9-II

HUNGARIA
Nagyszálloda
BUDAPEST,
a Dunaparton. Előkelő otthon! Polgári árak!
Táviratcím: „HUNGARIOTEL“.

HIRDESSEN
a 46 éve fennálló „Aradi Közlöny“-ben!